Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς «ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος | *Ἐν Ἀθήναις, 9 Αὐγούστου 1930* | *Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 36*

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Πήγαινε κεῖ καὶ φόρεσέ τα! τοῦ εἶπε, βγάζοντάς του τὶς χειροπέδες καὶ δείχνοντάς του μιὰ γωνιά, ἀνάμεσα σὲ δέματα ἀπὸ ἐμπορεύματα:

Ὁ Τὸμ ὑπάκουσε καὶ σὲ λίγα λεπτὰ ξαναγύρισε:

— Βγάλε τὶς μπότες σου! εἶπε ὁ Λεγκρῆ.

Ὁ Τόμ τὶς ἔβγαλε.

— Φόρεσε αὐτά! πρόσθεσε, δίνοντάς του ἕνα παλιὸ ζευγάρι χοντροπάπουτσα, ποὺ τὰ φοροῦν οἱ μαῦροι.

Ὡστόσο ὁ Τὸμ δὲν ξέχασε νὰ βάλει στὰ νέα του ροῦχα τὴ Γραφή. Κι' ἔκαμε καλά, γιατὶ ὁ Λεγκρῆ ἔψαξε ὅλες τὶς τσέπες ἀπὸ τὰ ροῦχα ποὺ εἶχε βγάλει. Βρῆκε κάμποσα μικροπράγματα, ποὺ ὁ καϊμένος ὁ Τὸμ τὰ φύλαγε γιὰ ἐνθύμια τῆς Εὔας. Ὁ ἀφέντης τὰ κοίταξε μὲ καταφρόνια καὶ τὰ πέταξε πάνω ἀπὸ τὸν ὦμο του στὸ ποτάμι. Ὕστερα βρῆκε ἕνα βιβλίο μὲ ψαλμοὺς, ποὺ ὁ Τὸμ δὲν τὄχε περάσει στὴν ἄλλη τσέπη, τὸ φυλλομέτρησε καὶ μουρμούρισε:

— Χμ! θρησκεῖες βλέπω! Πῶς λέγεσαι; Ἀνήκεις σὲ καμμιὰ ἐκκλησία;

— Ναί, Μάσσα, ἀποκρίθηκε ὁ Τὸμ σταθερά.

— Θὰ σὲ κάνω ἐγὼ νὰ σοῦ περάσει αὐτὴ ἡ βίδα. Ἐμένα δὲ μ' ἀρέσει νὰ φλυαροῦν οἱ σκλάβοι μου γι' αὐτὲς τὶς ἀηδίες καὶ νὰ χάνουν τὸν καιρό τους. Πρόσεξε τί θὰ σοῦ πῶ, πρόσθεσε χτυπώντας τὸ πόδι του καὶ κοιτάζοντας τὸν Τὸμ μὲ τὰ μοχθηρὰ γκρίζα του μάτια: Ἐγὼ εἶμαι τώρα ἡ ἐκκλησιά σου κι' ἡ θρησκεία σου, κατάλαβες; Ὅλα τ' ἄλλα θὰ τ' ἀφίσεις κατὰ μέρος.

Κάτι φώναξε μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ μαύρου: «Ὄχι!» καὶ κάποια ἀόρατη φωνὴ τοῦ ψιθύρισε στ' αὐτί: «Μὴ φοβᾶσαι τίποτα, ἀνήκεις στὸν Κύριο, ὁ Κύριος θὰ σὲ προστατεύει!»

Ὁ Σίμων Λεγκρῆ ὅμως δὲν τὴν ἄκουσε αὐτὴ τὴ φωνή, οὔτε μποροῦσε νὰ τὴν ἀκούσει. Πῆρε τὸ μπογαλάκι τοῦ Τὸμ ποὺ εἶχε κάμποσα ροῦχα, τὸ πῆγε στὴν πρύμνη τοῦ πλοίου, κι' ἐκεῖ πούλησε ἕνα-ἕνα ὅλα τὰ πράγματα ποὺ ἀνῆκαν στοὺς σκλάβους του. Ὕστερα γύρισε πάλι στὴν «ἰδιοκτησία» του:

— Βλέπεις, Τόμ, εἶπε, ὅτι σὲ ξαλάφρωσα ἀπ' αὐτὰ τὰ περιττά. Νὰ προσέχεις πολὺ τὰ ροῦχα ποὺ φορεῖς, γιατὶ θὰ τὰ φορέσεις πολὺν καιρὸ ἀκόμα. Ἐγὼ συνηθίζω τοὺς σκλάβους μου νὰ εἶναι προσεχτικοί. Μ' ἕνα κοστούμι περνοῦν ἕνα χρόνο.

Ὕστερα ὁ Σίμων πλησίασε τὴν Ἐμμελίνα, ποὺ καθόταν ἀλυσσοδεμένη μαζὶ μὲ μιὰ ἄλλη σκλάβα.

— Ἔ, μικρούλα, κάνε λιγάκι κέφι, τῆς εἶπε χαϊδεύοντάς της τὸ κεφάλι.

Ἡ κόρη δοκίμασε τέτοια φρίκη κι' ἀποστροφή, ὥστε χωρὶς νὰ τὸ θέλει, τοῦρριξε μιὰ ματιὰ γεμάτη μῖσος. Ὁ Σίμων

«Μὲ πολλὴ δυσκολία οἱ σκλάβοι κατόρθωσαν νὰ τοὺς ἐμποδίσουν...»
(Σελ. 422, στ. γ'.)

τὸ εἶδε αὐτὸ καὶ ζάρωσε τὰ φρύδια του.

—Ἀ, ὄχι τέτοια καμώματα! φώναξε. Ὅταν μιλῶ ἐγώ, δὲ μπορῶ νὰ βλέπω ἀγριέματα. Ἀκοῦστε ὅλοι, ὅλοι ἐσεῖς, πρόσθεσε ὀπισθοχωρώντας δυὸ-τρία βήματα. Κοιτάξτε με. Κοιτάξτε με καλὰ ἐδῶ, ἴσια στὰ μάτια!

Σὰ νὰ τὰ μαγνήτισε, ὅλα τὰ μάτια καρφώθηκαν στὰ γκρίζα καὶ διαπεραστικὰ μάτια τοῦ ἀφέντη.

— Τώρα, εἶπε σφίγγοντας τὴ γροθιά του, ποὺ ἔμοιαζε μὲ σφυρὶ γύφτου, τὴ βλέπετε αὐτή; Εἶναι σκληρὴ σὰ σίδερο κι' ἔχει σκοτώσει ἕνα σωρὸ σκλάβους. Δὲν ὑπάρχει σκλάβος ποὺ νὰ μὴ μπορῶ νὰ τὸν σκοτώσω μόνο μὲ μιὰ γροθιά μου. Νὰ τὸ ξέρετε, ἐγὼ μόνος μου θὰ σᾶς ἐπιβλέπω καὶ τίποτα δὲ θὰ μοῦ ξεφεύγει. Καθένας πρέπει νὰ ξέρει τὴ δουλειά του, νὰ ἀκούει γρήγορα καὶ νὰ κάνει ἀμέσως ὅτι λέω ἐγώ. Ἀλλοιῶς, ἀλίμονό του!

Οἱ γυναῖκες κρατοῦσαν τὴν ἀναπνοή τους ἀπὸ τὴν τρομάρα τους. Κι' ὅλοι οἱ σκλάβοι κάθησαν χάμω, γεμάτοι φόβο καὶ μὲ τὴν ἀπελπισία ζωγραφισμένη στὰ πρόσωπά τους.

Ὁ Λεγκρὴ ἔφυγε τότε καὶ πῆγε νὰ πιεῖ ἕνα οὐζο νὰ ξεσκάσει.

Ἡ σκλάβα, ποὺ ἦταν ἀλυσσοδεμένη μαζὶ μὲ τὴν Ἐμμελίνα, ὅπως γίνεται πάντα σὲ παρόμοιες περιστάσεις, ἔπιασε γνωριμιὰ μαζί της.

— Ποῦ εἴσαστε ὡς τώρα; ρώτησε ἡ Ἐμμελίνα.

—Ὁ κύριός μου ὀνομαζόταν μίστερ Ἔλλις. Καθόμαστε στὸ Λέδη-Στρήτ. Ξέρετε τὸ δρόμο;

—Ἦταν καλὸς μαζί σας; ξαναρώτησε ἡ Ἐμμελίνα.

—Ἦταν ἀρκετὰ καλός, ὡς τὸν καιρὸ ποὺ ἀρρώστησε. Ἡ ἀρρώστεια του βάστηξε ἕξη μῆνες κι' εἶχε γίνει πολὺ ἰδιότροπος. Δὲν ἄφινε κανένα ν' ἀναπαυθεῖ μέρα καὶ νύχτα, καὶ τίποτα δὲ μποροῦσε νὰ τὸν ἱκανοποιήσει. Ἐγὼ ξαγρυπνοῦσα κάθε νύχτα κι' εἶχα ἐξαντληθεῖ, τόσο ποὺ δὲ μποροῦσα πιὰ νὰ σταθῶ στὰ πόδια μου... Μιὰ νύχτα ὅμως μὲ πῆρε ὁ ὕπνος, καὶ τότε θύμωσε καὶ μοῦ εἶπε ὅτι θὰ μὲ πωλοῦσε στὸν πιὸ σκληρὸ ἀφέντη ποὺ ὑπῆρχε στὴ γῆ. Τῶπε καὶ φαίνεται πὼς τὄκανε.

— Εἴχατε δικούς σας ἀνθρώπους; ρώτησε πάλι ἡ Ἐμμελίνα.

— Ναί, εἶχα τὸν ἄντρα μου, ποὺ ἦταν σιδηρουργὸς κι' ὁ Μάσσα τὸν νοίκιαζε ἔξω. Μὲ πῆραν τόσο ζαφνικά, ὥστε δὲν πρόφτασα νὰ τὸν ἀποχαιρετήσω. Ἄφισα καὶ τέσσερα παιδιά! Ἄχ, Θεέ μου! φώναξε ἡ δυστυχισμένη μαύρη καὶ σκέπασε τὸ πρόσωπό της μὲ τὰ χέρια της.

Ἡ Ἐμμελίνα θὰ ἤθελε πολὺ νὰ τῆς ἔλεγε μερικὰ παρηγορητικὰ λόγια, ἀλλὰ δὲ βρῆκε τίποτα νὰ τῆς πεῖ. Ἦταν χριστιανὴ καὶ συχνὰ διάβαζε τὴν Ἁγία Γραφή. Ἀλλὰ καταλάβαινε πὼς ἦταν φοβερὸ νὰ αἰσθάνεται κανεὶς ὅτι ὁ Θεὸς τὸν εἶχε ἐγκαταλείψει στὰ χέρια τοῦ πιὸ ἄπονου καὶ σκληροῦ ἀνθρώπου...

Τὸ πλοῖο ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του, μεταφέροντας τὸ θλιβερό του φορτίο, ὡς ποὺ ἔφτασε σὲ μιὰ μικρὴ πόλη, ὅπου ἀποβιβάστηκε ὁ Λεγκρὴ μαζὶ μὲ τοὺς σκλάβους του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'.

Τόποι θλιβεροί

Ὁ Τὸμ κι' οἱ σύντροφοί του σέρνονταν μὲ κόπο σ' ἕναν ἄσχημο δρόμο, πίσω ἀπὄνα κάρρο ὅπου καθόταν ὁ Σίμων Λεγκρή. Οἱ δυὸ γυναῖκες, ἀλυσσοδεμένες πάντα, ἦταν στὸ πίσω μέρος τοῦ κάρρου, μαζὶ μὲ τὶς ἀποσκευές.

Ταξίδι σὲ τέτοιά ζεστὴ κι' ἄγρια ἐρημιὰ θὰ ἦταν κουραστικὸ καὶ γιὰ τὸν ταξιδιώτη, ποὺ θὰ πήγαινε στὴ δουλειά του καβάλλα σ' ἕνα ὡραῖο ἄλογο. Πόσο φριχτότερο ἔπρεπε νὰ εἶναι γιὰ τοὺς σκλάβους αὐτούς, ποὺ κάθε βῆμα τοὺς ἀπομάκρυνε περισσότερο ἀπὸ κάθε τι πού ἀγαποῦσαν!

Αὐτὴ τὴ σκέψη θὰ ἔκανε κανεῖς, ἂν ἀντίκρυζε τὴν ἀπελπισμένη ἔκφραση καὶ τὴ βαθειὰ καὶ σκοτεινὴ θλίψη, ποὺ φανέρωναν τὰ πρόσωπα τῶν δυστυχισμένων ἐκείνων ἀνθρώπων.

Ὁ Σίμων ἦταν ἀρκετὰ καλοδιάθετος, γιατὶ χρησιμοποιοῦσε συχνότατα ἕνα μπουκάλι μὲ ρακί, ποὺ τὄχε στὴν τσέπη του.

— Ἐμπρός! εἶπε γυρίζοντας καὶ ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὰ κουρασμένα πρόσωπα ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσαν. Ἐμπρός, παιδιά, δὲ λέτε κανένα τραγούδι;

Οἱ σκλάβοι κοίταξαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Ἡ ψυχή των ἦταν θλιμμένη ἕως τὸ θάνατο, καὶ τοὺς ζητοῦσε νὰ τραγουδήσουν!

— Ἐμπρός, εἶπα! φώναξε ὁ Λεγκρή, τινάζοντας τὸ μαστίγιό του.

Ὁ Τὸμ τότε ἄρχισε νὰ ψάλλει ἕναν ψαλμό.

— Σκάσε σύ, βλάκα! οὔρλιασε ὁ Λεγκρή. Ὄρεξη ἔχουμε ν' ἀκοῦμε τὶς ἀηδίες σου; Ἐμπρός, τραγουδήστε κάτι πεταχτό!

Κάποιος ἀπὸ τοὺς σκλάβους ἄρχισε τότε ἕνα τραγούδι ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ἀνόητα ποὺ λένε οἱ μαῦροι, κι' ὅλοι τὸ ξαναπῆραν μὲ ρυθμό, σὰν ἐπωδό.

Τραγουδοῦσαν δυνατὰ κι' ἔκαναν ὅ,τι μποροῦσαν γιὰ νὰ φαίνονται εὔθυμοι. Κι' ὅμως κανένας στεναγμὸς καὶ κανένας θρῆνος δὲ θὰ μποροῦσε νὰ ἐκφράσει καθαρώτερα τὸ βαθὺ πόνο τους, ὅσο τὸ ἄγριο αὐτὸ τραγούδι ποὺ τὸ τραγουδοῦσαν ὅλοι μαζί. Ἦταν ὡσὰν οἱ βασανισμένες ἐκεῖνες καρδιὲς νἄβρισκαν σ' αὐτὴ τὴ μουσικὴ μιὰ γλῶσσα γιὰ νὰ ὑψώσουν πρὸς τὸ Θεὸ τὶς ἱκεσίες τους, ποὺ ὁ Σίμων δὲ μποροῦσε νὰ τὶς ἀκούσει.

Ἐκεῖνος δὲν ἄκουγε παρὰ μόνο τὶς δυνατὲς φωνὲς κι' ἦταν εὐχαριστημένος, γιατὶ θαρροῦσε ὅτι οἱ σκλάβοι του ἦταν εὐδιάθετοι.

— Λοιπόν, κόρη μου, εἶπε στὴν Ἐμμελίνα, σὲ λίγο φτάνουμε στὸ σπίτι μας. Ἂν εἶσαι ἥμερη καὶ καλή, θὰ σοῦ χαρίσω ἕνα ζευγάρι σκουλαρίκια, μόλις φτάσουμε. Μὴ φοβᾶσαι, ἐγὼ δὲ θέλω τὸ κακό σου, οὔτε θὰ σὲ βάζω νὰ παραδουλεύεις. Θὰ ἰδεῖς τί καλὸς ἀφέντης ποὺ εἶμαι ἐγώ.

Ἔφτασαν στὴ φυτεία. Τὸ χτῆμα αὐτὸ ἀνῆκε ἄλλοτε σ' ἕναν πλούσιο χτηματία, ποὺ τὸ εἶχε περιποιηθεῖ μὲ πολλὴ ἀταργή. Ἀλλὰ πέθανε ἄκληρος καὶ τ' ἀγόρασε ὁ Σίμων, γιὰ νὰ τὸ ἐκμεταλλευθεῖ.

Ὁ κῆπος ἦταν τώρα πιὰ ξερὸς κι' ἔρημος. Ἡ σέρρα δὲν εἶχε πιὰ τζάμια κι' ἀπόμεναν μονάχα τὰ σχελετά. Ἐδῶ καὶ 'κεῖ ἔβλεπε κανεὶς γάστρες μὲ φυτά, ποὺ κόντευαν νὰ ξεραθοῦν δίχως περιποίηση.

Τὸ σπίτι, ἄλλοτε ὡραῖο καὶ περιποιημένο, εἶχε τώρα μιὰ θλιβερὴ ὄψη. Κάμποσα παράθυρά του ἦταν καρφωμένα μὲ σανίδες, κάμποσα τζάμια ἔλειπαν, τὰ παραθυρόφυλλα κρεμόνταν σὲ μιὰ μόνο ριζέλλα κι' ὅλα μαρτυροῦσαν τὴ μεγαλύτερη ἐγκατάλειψη.

Παντοῦ ἦταν πεταμένα συντρίμια καὶ σκουπίδια, παλιοτενεκέδες ἢ σπασμένα δοχεῖα. Τρεῖς-τέσσερες σκύλοι, μεγαλόσωμοι κι' ἄγριοι, καθὼς ἄκουσαν τὸν ἦχο ἀπὸ τὶς ρόδες, πετάχτηκαν ἀπάνω κι' ἔτρεξαν γαυγίζοντας, καὶ μὲ πολλὴ δυσκολία οἱ σκλάβοι κατόρθωσαν νὰ τοὺς ἐμποδίσουν νὰ χυμήξουν ἀπάνω στὸν Τὸμ καὶ στοὺς συντρόφους του.

— Βλέπετε τί σᾶς περιμένει, ἂν καμμιὰ φορὰ σᾶς καπνίσει νὰ τὸ σκάσετε, εἶπε ὁ Λεγκρὴ στοὺς νέους του σκλάβους. Τὰ σκυλιὰ αὐτὰ εἶναι γυμνασμένα γιὰ νὰ κυνηγοῦν σκλάβους. Θὰ σᾶς κομματιάσουν καὶ θὰ σᾶς καταπιοῦν μονομιᾶς. Λοιπόν, Σάμπο, πῶς πῆγαν οἱ δουλειές; ρώτησε ὕστερα ἕναν μεγαλόσωμο κουρελοντυμένο σκλάβο, ποὺ στεκόταν στὸ πλάϊ του.

— Πολὺ καλά, Μάσσα.

— Γκίμπο, εἶπε ὕστερα σ' ἕναν ἄλλο σκλάβο, θυμήθηκες τί σοῦ εἶχα πεῖ;

— Ναί, Μάσσα.

Οἱ δυὸ αὐτοὶ μαῦροι ἦταν τὰ σπουδαιότερα πρόσωπα τῆς ἀγροτικῆς αὐτῆς κατοικίας. Ὁ Λεγκρὴ τοὺς εἶχε γυμνάσει, ὅπως καὶ τὰ σκυλιά του, στὴ σκληρότητα καὶ στὴ βαναυσότητα. Εἶναι παρατηρημένο ὅτι οἱ μαῦροι ἐπιβλέπουν τοὺς σκλάβους μὲ πολλὴ μεγαλύτερη σκληρότητα παρὰ οἱ λευκοί. Ὁ σκλάβος ὀνομαζόμενος, εὐθὺς μόλις πάψει νὰ εἶναι σκλάβος, γίνεται ἀμέσως τύραννος. Ὁ Σάμπο κι' ὁ Γκίμπο ἦταν ζωντανὲς ἀποδείξεις. Τὰ βαρειὰ καὶ χοντρὰ χαρακτηριστικά τους, τὰ γεμάτα πονηριὰ κι'

ἀπληστία μάτια τους, ἡ κτηνώδικη κι' ἄγρια φωνή τους, τέλος τ' ἄθλια κουρέλια τους ποὺ ἀνέμιζαν στὸν ἀέρα, ὅλα ταίριαζαν θαυμάσια μὲ τ' ἄγριο κι' ἀποκρουστικὸ περιβάλλον.

—Ἐμπρός Σάμπο, φώναξε ὁ Σίμων Λεγκρή, πήγαινε τὰ παιδιὰ στὶς κατοικίες τους. Σοῦφερα καὶ μιὰ γυναῖκα γιὰ νὰ σὲ παντρέψω, ὅπως σοῦ εἶχα ὑποσχεθεῖ.

Καὶ τοῦ ἔδειξε τὴ μιγάδα, ποὺ στεκόταν μαζὶ μὲ τὴν Ἐμμελίνα.

— Ἄχ, Μάσσα, εἶπε ἐκείνη, ἄφισα τὸν ἄντρα μου στὴ Νέα Ὀρλεάνη.

— Σκασμός! φώναξε ὁ Σίμων Λεγκρή. Ἐδῶ μέσα, γίνεται ὅ,τι λέω ἐγώ!

Ὁ Τὸμ ἀκολούθησε τὸ Σάμπο. Πῆγαν σ' ἕνα μέρος, ὅπου ἦταν ἀραδιασμένες στὴ σειρὰ καλύβες χοντροκαμωμένες, βρώμικες, ἄθλιες καὶ φριχτές. Αὐτὲς ἦταν οἱ «κατοικίες» τους. Ὁ Τὸμ αἰσθάντηκε τὴν καρδιά του νὰ σφίγγεται κι' ἔνοιωσε ὅτι τὸν κυρίευε ἡ ἀπελπισία. Ὡστόσο παρηγορήθηκε μὲ τὴ σκέψη ὅτι ὅσο ἄθλια κι' ἂν ἦταν ἡ καλύβα του, μποροῦσε νὰ τὴν ἔχει πάντα καθαρὴ καὶ τακτική καὶ νὰ μπορεῖ νὰ ξεκουραστεῖ μιὰν ὥρα ἐκεῖ μέσα καὶ νὰ διαβάσει τὴ Γραφή.

Τὶς κοίταζε ὅλες καθὼς περνοῦσε. Ἦταν σὰν κελλιὰ ἐντελῶς ἀδειανά.

(Ἀκολουθεῖ)

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΘΑ ΤΟ ΣΚΕΦΘΩ...

Σ' ἕνα συνοικιακὸ θέατρο.

Ἔντεκα ἡ ὥρα κι' ἀκόμα νἀρχίσῃ ἡ παράσταση. Τὸ κοινὸν ἀδημονεῖ, θυμώνει. «Τί κατάστασις εἶν' αὐτή;..» Ἐπιτέλους παρουσιάζεται στὸ προσκήνιο ὁ θεατρώνης καί, μὲ μεγάλη εὐγένεια καὶ χάρη, ἀρχίζει μιὰ καταπραϋντικὴ δημηγορία:

—Κυρίες μου, κύριοί μου, μᾶς συγχωρεῖτε πολύ... Συνέβηκε κάτι ἀπρόοπτο, τυχαῖο, μιὰ βλάβη στὰ ἠλεκτρικὰ τῆς σκηνῆς κι' ὡς που νὰ διορθωθῆ... Γι' αὐτὸ ἀργήσαμε τόσο... Ἡσυχάστε, παρακαλῶ, δὲν θὰ ξαναγίνῃ. Καὶ γι' αὐτὸ ποὺ ἔγινε, σᾶς ζητῶ συγγνώμη. Σᾶς ζητῶ δέκα φορὲς συγγνώμη... πενήντα φορὲς συγγνώμη... ἑκατὸ φορὲς συγγνώμη... χίλιες φορὲς συγγνώμη!..

Μιὰ φωνὴ ἀπὸ τὸ ἀκροατήριο:

— Δυὸ χιλιάδες φορές!

Ὁ θεατρώνης σηκώνει τοὺς ὤμους καὶ χαμογελᾶ:

— Ἔστω, λέει, δυὸ χιλιάδες φορές...

Ἄλλη φωνὴ ἀπὸ τὸ ἀκροατήριο:

— Τρεῖς χιλιάδες!

Ὁ θεατρώνης σοβαρεύεται, μένει λιγάκι διστακτικός. Ὕστερα, ἀποφασιστικά:

— Ἀ, μὲ συγχωρεῖτε!.. Γιὰ τρεῖς χιλιάδες... θὰ τὸ σκεφθῶ!

Κι' ἀποσύρεται.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΑΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

ΙΗ'.

Λοιπόν, τὸ πιὸ μεγάλο, τὸ πιὸ ὡραῖο καὶ τὸ πιὸ ἀληθινὸ ἀντραγάθημα ἀπ' ὅλους τοὺς Προσκόπους, τὄκανε—ποιὸς νομίζετε; Ὁ μικρὸς Ἀρκουδοπουλάκης!

Αὐτόν, βλέπετε, θέλησε νὰ βοηθήσῃ ἡ τύχη καὶ νὰ τοῦ παρουσιάσῃ μιὰν εὐκαιρία γιὰ νὰ δοξασθῆ. Καὶ νά πῶς:

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα εἶχε πάει στὴν πόλη, μὲ ἄδεια, γιὰ δουλειά του. Ἀφοῦ τελείωσε αὐτὴ τὴ δουλειά, πῆγε στὴν πλατεῖα νὰ ἰδῆ λίγο κόσμο καὶ νὰ διασκεδάσῃ. Ἐκεῖ, ἑτοιμαζόταν νὰ μπῆ σ' ἕνα ζαχαροπλαστεῖο γιὰ νὰ γλυκαθῆ, ὅταν ἄκουσε ἀπὸ μακριὰ ἕνα θόρυβο, μιὰ χλαλοή, ἕνα κακό, κι' εἶδε σὰν ἕνα σύννεφο ἀπὸ σκόνη ποὺ κουνιόταν καὶ πλησίαζε γοργά.

Στὴν ἀρχὴ τοῦ φάνηκε πὼς σηκώθηκε θύελλα. Ὕστερα ὅμως εἶδε πὼς ἦταν μιὰ καμηλοπάρδαλη ποὺ, ἀφηνιασμένη κι' ἀγριεμένη, ἀφοῦ γκρέμισε τὸν καβαλλάρη της,—γιατὶ στὴ Ζωούπολη συνηθίζουν πολὺ αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς ἱππασίας,—ἔτρεχε σὰν τὸ σίφουνα, χωρὶς νὰ ξέρῃ κι' αὐτὴ ποῦ πηγαίνει...

Οἱ Ζωουπολῖτες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὅπου φύγει-φύγει μπροστὰ στὸ ἀφηνιασμένο ζῶο; ποὺ ὑπερπηδοῦσε ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ τσαλαπατοῦσε ὅ,τι τύχαινε μπροστά του. Ἄλλοι ἀνέβαιναν στὰ δέντρα, ἄλλοι στὰ φανάρια, ἄλλοι τρύπωναν στὰ μαγαζιά. Ὡς κι' ὁ κύριος Ἱππόπο, ὁ χοντρὸς καὶ πλούσιος δήμαρχος τῆς Ζωούπολης, μπροστὰ στὸν κίνδυνο, τὄσκασε σὰν τοὺς ἄλλους.

Νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, τὴν πρώτη στιγμὴ σκέφθηκε νὰ τὸ σκάσῃ κι' ὁ Ἀρκουδοπουλάκης, νὰ χωθῆ στὸ Ζαχαροπλαστεῖο... Ἀμέσως ὅμως θυμήθηκε πὼς ἦταν Πρόσκοπος καὶ πὼς εἶχε χρέος νὰ σώσῃ τὴν πόλη ποὺ κινδύνευε. Θυμήθηκε ἀκόμα τὸ μάθημα ποὺ εἶχε κάνει μιὰ μέρα στοὺς Προσκόπους ὁ ἀρχηγὸς τους ὁ κ. Ἀρκουδάκης. «Παιδιά, τοὺς εἶπε, ὅταν ἀφηνιάζῃ καμμιὰ καμηλοπάρδαλη, νὰ πηδᾶτε στὸ λαιμό της κι' ἀμέσως σταματάει».

Μὲ θάρρος λοιπὸν μεγάλο ὁ μικρὸς στάθηκε μπροστά της, πήδησε στὸ λαιμό της, τὸν καβαλλίκεψε, τὸν ἀγκάλιασε σφιχτὰ καὶ—ὦ τοῦ θαύματος!—ἡ ξεφρενιασμένη καμηλοπάρδαλη σταμάτησε. Ἔτσι ἔλαβε καιρὸ νὰ τρέξῃ ὁ καβαλλάρης της, νὰ τὴ φτάσῃ καὶ νὰ τὴν πιάσῃ ἀπὸ τὰ γκέμια.

Ἡ Ζωούπολη εἶχε σωθεῖ.

Εἶναι περιττὸ νὰ σᾶς πῶ τώρα τί χειροκροτήματα καὶ τί ζητωκραυγὲς χαιρέτησαν τὸ ἀντραγάθημα τοῦ Ἀρκουδοπουλάκη. Ὁ μικρὸς ἥρωας γύρισε στὸ στρατόπεδο ἀληθινὰ θριαμβευτής.

—Ἀλήθεια, ἀλήθεια τὄκανες ἐσὺ αὐτό; τὸν ρωτοῦσαν, κι' ἀποροῦσαν οἱ ἄλλοι Πρόσκοποι ἀκούγοντας ἀπ' τὸ στόμα του τὴν ἱστορία.

— Ρωτήστε νὰ μάθετε! τοὺς ἀπαντοῦσε. Ὅλη ἡ πόλη μπορεῖ νὰ σᾶς τὸ πῇ. Καὶ τίμια πράμματα. Ὄχι σὰν τὴν ἱστορία τῆς κυρᾶ-Ποθούλας...

Ἄ, ὄχι! τέτοιες «ἱστορίες» δὲν θὰ ξανάκαναν οἱ Πρόσκοποι! «Τίμια πράγματα» κι' αὐτοὶ στὸ ἑξῆς...

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Τί γρήγορα περνᾶ ὁ καιρός! Πάει κιόλα τὸ καλοκαίρι, τρεῖς ὁλόκληροι μῆνες.

Ὁ Ἄλκης, στὴν πρύμη τοῦ βαποριοῦ, ἀκουμπισμένος στὸ κρηπίδωμα, σκέπτεται:

Ἤταν αὐγὴ τότε ποῦ ἤρθαν. Τώρα, ποὺ φεύγουν, εἶναι σούρουπο. Καὶ τὸ βαπόρι σφύριζε καὶ τότε σὰν τώρα. Ἀλλὰ τότε χαιρετοῦσε, ἐνῶ τώρα ἀποχαιρετᾶ...

Αὐτό, ἦταν τὸ πρῶτο σφύριγμα. Ἄλλα δυὸ ἀκόμα, καὶ τὸ βαπόρι θὰ ξεκινήσῃ. Στιγὰ στὴν ἀρχή, ἀργά, ὅσο νὰ ξανοιχτῇ στὸ πέλαγος· κι' ὕστερα... ὕστερα ποὺ τὰ λευκὰ σπιτάκια θὰ τὰ κρύψῃ ὁ κάβος, θὰ σχίζῃ τὰ νερὰ σὰν τὸ βέλος ὅταν σχίζῃ τὸν ἀέρα. Κι' ὅσο θὰ πηγαίνῃ ἀργά, ὅσο τὰ λευκὰ σπιτάκια δὲ θὰ χάνωνται ἀπ' τὰ μάτια τοῦ Ἄλκη, ὅσο θὰ λαμπυρίζουν ἀκόμα τὰ φῶτα ποὺ θ' ἀνάψουν σὲ λίγο ἀπὸ μακρυά, κι' ὁ Ἄλκης θ' ἀναπολῇ, θὰ φέρνῃ στὴ μνήμη του μιὰ μιὰ τὶς ὡραῖες στιγμὲς ποὺ ἔζησαν στὸν τόπο, καὶ τώρα ἀφίνουν γιὰ πάντα, καὶ θὰ τοὺρχεται νὰ κλάψῃ.. Ἀλλὰ ὕστερα, ὕστερα ποὺ ὁ κάβος θὰ τὰ κρύψῃ ὅλα, σὰ μιὰ αὐλαία ποὺ κλείνει ἀργά, θὰ προσπαθήσῃ νὰ ξεχάσῃ, γιατὶ τὰ κλάματα, ἡ θλίψῃ παραλύουν. Κι' ὁ Ἄλκης δὲ θέλει νὰ κάνῃ τὴν ἐντύπωση ἑνὸς νικημένου.

* * *

Τώρα τὸ βαπόρι σφυρίζει γιὰ δεύτερη φορά.

Τρεῖς μῆνες ἐπέρασαν· τρεῖς ὁλόκληρες μῆνες! Τί γρήγορα ποὺ ἐπέρασαν, ἀλήθεια... Κι' ὁ Ἄλκης φιλοσοφεῖ: Ἔτσι κι' ἡ ζωή μας. Μιὰ μέρα θ' ἀφήσουμε καὶ τὸν κόσμο. Καὶ καθὼς δὲ θὰ περιμένουμε πιὰ παρὰ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ κλείσουμε γιὰ πάντα τὰ μάτια, - ὅπως τώρα τὸ τρίτο σφύριγμα, τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ βαπόρι θὰ ξεκινήσῃ, — θ' ἀναπολοῦμε τὶς στιγμὲς ποὺ ἐζήσαμε. Κι' ἴσως ἡ καρδιά μας θὰ ραγίζῃ, γιατὶ θὰ βλέπουμε πὼς ὅλα αὐτὰ θὰ κλείσουν σὲ λίγο μὲ μιὰ σκληρὴ παύλα, πὼς τὶς στιγμὲς ποὺ ἐζήσαμε δὲ θὰ τὶς ξαναζήσουμε ποτέ...

Τώρα, βέβαια, κανεὶς δὲν ξέρει τί μπορεῖ νὰ γίνῃ. Κι' ἔτσι ὁ Ἄλκης μπορεῖ νὰ ξανάρθῃ σ' αὐτὸ τὸν τόπο, ὕστερ' ἀπὸ χρόνια, ὅπως μπορεῖ καὶ νὰ μὴν ξανάρθῃ. Ναί, ἀλλὰ τότε θὰ τὰ βρῇ ὅλα ἀλλαγμένα. Καὶ περσότερο ἀπ' ὅλα, θὰ βρῇ ἀλλαγμένο τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό. Ἴσως τότε τὰ μαλλιά του ν' ἀσπρίζουν.. Τὰ παιδικά του θάναι γι' αὐτὸν μακριά, πολὺ μακριὰ πιά, καὶ μόλις θὰ ξεχωρίζουν στὸ φόντο τοῦ ὁρίζοντα τῆς ζωῆς του· γιατὶ τὸ φόντο αὐτὸ θάναι δυσδιάκριτο, μιὰ θολούρα μονάχα..

* * *

Τὸ βαπόρι σφυρίζει γιὰ τελευταία φορά. Ἕνα τράνταγμα κάνει τὸν Ἄλκη νὰ τιναχτῇ καὶ νὰ ριγήσῃ. Εἶναι ἡ μηχανὴ ποὺ ἄρχισε νὰ δουλεύῃ. Τοῦ Ἄλκη τοῦ κάνει τὴν ἐντύπωση ἑνὸς θηρίου ποὺ μόλις ξύπνησε καὶ, τεντώνοντας τὸ στόμα του, ἀφίνει ἕναν ὑπόκωφο βρυχηθμὸ ποὺ φέρνει στὴ φύση τὸν τρόμο, ὅπως ὅταν προαισθάνεται τὴν καταιγίδα.

Τὸ βαπόρι κινᾷ. Τὰ ἔμβολα τῆς μηχανῆς βυθίζονται κι' ἀνατινάζονται ρυθμικά. Καὶ τὸ βαπόρι ἀφίνει ὁλοένα πιὸ πίσω του τὸ λιμάνι, μὲ τὸ πράσινο καὶ τὸ κόκκινο φῶς στὴν εἴσοδο, καὶ τὰ λευκὰ σπιτάκια. Τώρα, ἕνα - ἕνα, ἀνάβουν καὶ τὰ φῶτα. Ἀλλὰ ὅσο τὸ βαπόρι ἀνοίγεται, τόσο καὶ γίνονται ἀσθενέστερα, αὐτὰ ποὺ εἶναι τόσο ζωηρά. Ὅταν ἄρχισαν ν' ἀνάβουν, τοῦ Ἄλκη τοῦ φάνηκαν σὰ χαμόγελα. Καὶ τώρα ποὺ γίνονται ὁλοένα μικρότερα, καὶ σὰ φουσκίτσες σκάζουν ἕνα - ἕνα πάλι, νικημένα ἀπ' τὴν ἀπόσταση, τοῦ φαίνεται πὼς δὲν εἶναι παρὰ δάκρυα.

* * *

Τὸ βαπόρι στρίβει. Ὁ κάβος, ἕνας μαῦρος ὄγκος, μπαίνει μπροστὰ καὶ κλείνει, μὲ τὸν ὄγκο του, τὴ θέα τοῦ λιμανιοῦ. Σὲ λίγο δὲ θὰ φαίνεται τίποτα πιά. Νά, μιὰ γωνία μένει ἀκόμα, ἕνα φωτάκι μόλις φαίνεται. Κι' ὁ Ἄλκης φαντάζεται τὴ στιγμὴ ἐκείνη πὼς αὐτὸ τὸ φωτάκι τοῦ μιλεῖ, πῶς χειρονομεῖ μὲ ἀπόγνωση, πῶς καλεῖ κι' αὐτὸν καὶ τοὺς δικούς του νὰ γυρίσουν πίσω...

«Ἀντίο!», μουρμουρίζει ὁ Ἄλκης δακρυσμένος, καὶ τὸ στῆθος του ἀνεβαίνει, σὰ νὰ θέλῃ ν' ἀπαλλαχτῇ ἀπὸ κάτι ποὺ τὸ θλίβει.

Κ. Π. ΛΕΥΚ.

Η ΑΡΚΟΥΔΑ ΜΕΣΑ ΣΤ' ΑΜΑΞΙ

Ἕνας ἀρκουδιάρης βρῆκε στὸ δρόμο του μιὰ ταβέρνα. Ἔδεσε τὸ ζῶο του στὴν πόρτα τῆς αὐλῆς καὶ μπῆκε νὰ πιῇ ἕνα ποτηράκι.

Ἕνας ἁμαξάς, ποὺ ὁδηγοῦσε μιὰ ἄμαξα μὲ τρία ἄλογα, ἔφτασε στὸ ἴδιο μέρος, ἔδεσε τὸ χαλινάρι τοῦ μεσαίου ἀλόγου σ' ἕνα στύλο καὶ μπῆκε κι' αὐτὸς στὴν ταβέρνα.

Μέσα στὴν ἄμαξα ἦσαν δυὸ μικρὰ ψωμιά. Ἡ ἀρκούδα, ἄμα τὰ μυρίστηκε, ἐλύθηκε, σκαρφάλωσε στὴν ἄμαξα κι' ἄρχισε νὰ σκαλίζῃ τ' ἄχυρα.

Τ' ἄλογα, μόλις τὴν εἶδαν, φοβήθηκαν κ' ἔφυγαν τρέχοντας. Ἡ ἀρκούδα, μὴ ξέροντας τί νὰ κάνῃ, ἅρπαξε τὸ χαλινάρι. Ὅσο ἔτρεχαν τ' ἄλογα, τόσο ἐτρόμαζαν καὶ περισσότερο. Ἡ ἀρκούδα, καθισμένη μὲ τὰ μπροστινά της πόδια, κουνοῦσε τὸ κεφάλι πότε ἀπὸ δῶ καὶ πότε ἀπὸ κεῖ. Τ' ἄλογα γύριζαν καμμιὰ φορά, ἔρριχναν μιὰ ματιὰ κι' ἄρχιζαν πάλι νὰ τρέχουν, χωρὶς νὰ λιγοστεύουν τὸ δρόμο τους οὔτε στοὺς ἀνήφορους οὔτε στοὺς κατήφορους...

Οἱ διαβάτες μόλις ἐπρόφταιναν νὰ προφυλαχτοῦν. Ἔβλεπαν τρία ἄλογα νὰ τρέχουν ἀφηνιασμένα, καὶ μέσα στὴν ἄμαξα μιὰ ἀρκούδα νὰ κρατᾷ τὰ χαλινάρια καὶ νὰ κοιτάζῃ πότε ἀπὸ δῶ καὶ πότε ἀπὸ κεῖ!

Ἡ ἀρκούδα συλλογίστηκε: «θὰ μὲ σκοτώσουν αὐτὰ τ' ἄλογα», κι' ἄρχισε νὰ μουγκρίζῃ. Τ' ἄλογα τρόμαξαν ἀκόμα περισσότερο. Ἔτρεχαν, ἔτρεχαν... Ἀπὸ τὴν πολλὴ τρεχάλα, ἔφτασαν στὸ χωριό τους. Ὅλοι εἶδαν νὰ φτάνῃ τρέχοντας ἡ ἄμαξα καὶ ρωτοῦσαν τί νὰ σημαίνῃ αὐτό;

Τ' ἄλογα ἐσταμάτησαν ἐμπρὸς στὴν πόρτα τοῦ σταύλου. Ἡ νοικοκυρὰ σήκωσε τὸ κεφάλι της γιὰ νὰ ἰδῇ τί τρέχει.

«Τί σημαίνει αὐτό; εἶπε μέσα της. Βέβαια ὁ ἄντρας μου θὰ ἐμέθυσε γιὰ νὰ γυρίσῃ ἔτσι τρέχοντας!»

Κατέβηκε στὴν αὐλὴ καὶ ποιὸν εἶδε νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τὴν ἄμαξα; Τὸν ἄντρα της; Ὄχι. Μιὰν ἀρκούδα!

Ἡ ἀρκούδα πήδησε ἀπὸ τὸ ἁμάξι, ἔτρεξε μέσα στὰ χωράφια καὶ χάθηκε στὸ δάσος.

(Ἀπὸ τὰ «Παιδικὰ ἀναγνώσματα» τοῦ Τολστόϊ)

ΖΩΗ ΦΡΑΓΚΟΥ

ΡΗΤΑ

92

Κάθε πράξη σου καλὴ
Σὲ τιμᾷ καὶ πιὸ πολὺ
Ὅσαν δὲν ζητᾷς γι' αὐτὴ
Νὰ κερδίσῃς κάτι τί.

93.

Βάζετε στὶς ἐλπίδες σας φτερά,
Σὲ μέρη νὰ πετοῦν ὀνειρεμένα·
Γυρίζοντας, θὰ φέρνουν τὴ χαρὰ
Ποὺ ἀνακουφίζει στήθη πονεμένα.

CHEF

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ
ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ἀπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τὰ μισόκλειστα μάτια του — ὁ κ. Ἀντρειωμένος εἶχε χάσει τὰ ματογυάλια του — καὶ γενικὰ ὁλόκληρη ἡ ἐμφάνισή του, οὔτε τὸ θεὸ τοῦ πολέμου ὑπενθύμιζαν, οὔτε τὰ πνεύματα τοῦ ἀέρος. Μὰ μήπως ἤξερε κι' ὁ ἴδιος τί εἶχαν ἀπογίνει οἱ μικροὶ Ντεντεβίζ, ἡ Νταίζη κι' ἡ γκουβερνάντα της; Εἶχαν ἄραγε πέσει κι' αὐτοὶ αἰχμάλωτοι στὰ χέρια τῶν Ἐσκιμώων; Πολὺ πιθανό. Ἤταν ἀκόμη ἐλεύθεροι; Πολὺ ἀμφίβολο!

Ὅταν οἱ Ἐσκιμῶοι τὸν συνέλαβαν, ὁ κύριος Ἀχιλλέας Ἀντρειωμένος μόλις σερνόταν στὰ πόδια του κι' εἶχε σὲ τέτοιο σημεῖο ἀπαυδήσει ἀπὸ τὴν ὁδοιπορία του αὐτὴ πάνω στοὺς πάγους, ὅπου δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ γλυστράῃ καὶ νὰ σκοντάφτῃ ὅλη ὥρα ὥστε, καταριόταν τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ εἶχε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ ἐγκαταλείψῃ τ' ἀεροπλοιο. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Γαβριὴλ, ὁ Ὑβόν, ἡ Νταίζη κι' ἡ μὶς Κλάριτζ εἶχαν προχωρήσει ἀρκετὰ ὥστε νὰ μὴν μπορῇ πιὰ νὰ τοὺς διακρίνῃ, ἄκουγε ὅμως ἀπ' τὸ μέρος τους ἀρκετοὺς πυροβολισμούς, πρᾶγμα ποὺ τὸν ἔκανε νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἡ τύχη τους δὲν ἦταν πιὰ ἀξιοζήλευτη ἀπὸ τὴ δική του. Ὁ Γαβριὴλ κι' ὁ Ὑβὸν ἦταν ὁπλισμένοι. Δίχως ἄλλο θ' ἀμύνονταν γιὰ νὰ ὑπερασπισθοῦν τὴ ζωή τους. Μὰ τί μποροῦσαν νὰ κάνουν ἐναντίον ἑνὸς τέτοιου πλήθους ἀπὸ ἄγριους κι' ἀπὸ σκυλιά;

Ἄχ, αὐτὰ τὰ φοβερὰ σκυλιὰ σέ τί σημεῖο εἶχαν τρομοκρατήσει τὸν δύστυχο κ. Ἀντρειωμένο! Τί πελώρια στόματα ἦταν ἐκεῖνα ποὺ εἶχαν, τί φοβερὲς δοντάρες, τί μάτια ἄγρια. Εἶχαν χυμήξει ἐπάνω του σὰν λυσσασμένα, τοῦ εἶχαν κατακομματιάσει τὴ γούνα του, κι' ἂν δὲν ἔτρεχαν νὰ τὸν γλυτώσουν οἱ ἀφεντάδες τους, ὁ ἔνδοξος ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κλάδου τῆς Γαλλίας θὰ ἔβρισκε οἰκτρὸ τέλος κάτω ἀπὸ τὰ δόντια τῶν σκυλιῶν τῆς Γροιλανδίας. Ὡστόσο καὶ τώρα ἀκόμη, ὅταν γύριζε ὁ κ. Ἀντρειωμένος τὸ κεφάλι του καὶ κρυφοκοίταζε τὸν Ἀγκακόῃ, συλλογιζόταν ἂν δὲ θάταν ἀσυγκρίτως γλυκύτερος ὁ θάνατος ἐκεῖνος ἀπὸ τὰ βασανιστήρια, στὰ ὁποῖα ἑτοιμάζονταν νὰ τὸν ὑποβάλῃ ὁ ἀπαίσιος ἐκεῖνος γέρος.

Κάνονταις φρικώδεις μορφασμούς, ὁ Ἀγκακόης χτυποῦσε τὸ ντέφι του, συνοδεύοντάς το μὲ ὠργυμοὺς ὠσὰν ἄγριου θηρίου, μὲ σπασμοὺς ὠσὰν ἐπιληπτικοῦ, καὶ μὲ τόσο ἀνατριχιαστικὰ στριφογυρίσματα τῶν ματιῶν, ποὺ ὁ πολυβασανισμένος παιδαγωγὸς δὲν μποροῦσε πιὰ ν' ἀνθέξῃ σ' αὐτὸ τὸ ἀποτρόπαιο θέαμα.

— Κύριε, εἶπε μὲ τὸν εὐγενέστερο τρόπο του, γυρίζοντας πρὸς τὸ Σίγκλοο, δὲν θὰ σᾶς ἦταν εὔκολο νὰ παρακαλέσετε τὸν κύριο ἀπὸ ἐκεῖ νὰ παύσῃ νὰ εἶναι τόσο θορυβώδης, καὶ νὰ πάῃ νὰ χορέψῃ καὶ νὰ τραγουδήσῃ ἄλλοῦ; Σᾶς βεβαιώνω πὼς μοῦ ἔχει τρυπήσει τὸ μυαλό μου.

Ἕνα ὑπόκωφο μούγγρισμα ἦταν ὅλη ἡ ἀπάντηση.

— Ποιὸς ἔχει τὴν τόλμη νὰ ὑποστηρίξῃ, συλλογίστηκε ὁ παιδαγωγός, πὼς ὁ καθυστερημένος αὐτὸς λαὸς εἶναι εἰρηνικὸς καὶ φιλόξενος; Ἐγὼ βλέπω ἐντελῶς τὸ ἀντίθετο Οἱ διάφορες περιγραφὲς ποὺ διάβασα στὰ σχετικὰ συγγράμματα δὲν συμφωνοῦν καθόλου μὲ τὴν προσωπική μου πεῖρα παρὰ μόνον ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιο τῆς κατοικίας καὶ τῆς καθαριότητος. Ὤ, Θεέ μου, τί ἀκάθαρτοι ποὺ εἶναι αὐτοὶ οἱ ἰθαγενεῖς καὶ πῶς βρωμοῦν οἱ σκηνές τους! Καὶ νὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ μπόρεσαν νὰ ζήσουν μῆνες μαζί τους. Ἐγὼ δὲν θὰ μποροῦσα νὰ ζήσω οὔτε μιὰ ὥρα.

«Ὁ Ἀγκακόης τοῦ ἔδωσε μιὰ κατακεφαλιὰ μὲ τὸ ντέφι του...» (Σελ. 425, στ. γ'.)

«Ὡραῖες διακοπὲς πέρασα μὰ τὴν ἀλήθεια, ἐξακολούθησε νὰ μονολογῇ ὁ δυστυχισμένος ἄνθρωπος, κουνώντας τὸ κεφάλι του. Ἀπὸ βαπόρι σὲ βάρκα, ἀπὸ βάρκα σὲ παγοβούνι, ἀπὸ παγοβούνι σὲ ἀερόστατο, ἀπὸ ἀερόστατο σὲ ἔλκηθρο, ἀπὸ ἔλκηθρο σὲ σκηνές, — καὶ τί σκηνές, ὤ, Θεέ μου! — ποιὸς ξέρει τί μοῦ φυλάει ἀκόμη ἡ μοῖρα μου! Νὰ τὸ καλοκαίρι ποὺ μ' ἔστειλαν νὰ περάσω μέσα στὰ χιόνια καὶ στοὺς πάγους. Ἂς μοῦ ξανακάνει λόγο γιὰ ταξίδια ὁ κύριος Ντεντεβίζ. Πιθανὸν γιὰ τὴ νεολαία νὰ εἶναι μορφωτικὰ κι' ὠφέλιμα, μὰ γιὰ ἕναν ἄνθρωπο στὴν ἡλικία μου εἶναι καταστρεπτικά, κι' ἂν δὲν ἀφήσω ἐδῶ τὰ κόκκαλά μου, πρέπει νὰ εἶμαι κιόλας εὐχαριστημένος ἂν γλυτώσω μὲ τίποτε ὀξεῖς ρευματισμοὺς ἢ μὲ καμμιὰ ἀρθρίτιδα ποὺ θὰ μὲ σακατέψῃ γιὰ ὅλη μου τὴν ζωή.»

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν Σίγκλοο:

— Κύριε, εἶπε μὲ τὸν γλυτύτερό του τρόπο. Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς πῶ, πὼς δὲν εἶμαι συνειθισμένος σὲ τέτοιου εἴδους θορύβους. Θὰ βγῶ ἔξω νὰ πάρω λίγο τὸν ἀέρα μου, γιατὶ δὲν αἰσθάνομαι δίολου καλὰ τὸν ἑαυτό μου.

Μὲ τὰ λόγια αὐτά, ἀνασήκωσε τὸ δέρμα ποὺ σκέπαζε τὴν πόρτα γιὰ νὰ βγῇ ἔξω, ὅταν ὁ Σίγκλοο τοῦ ἔδωσε μιὰ σπρωξιὰ ποὺ τὸν ἔκανε νὰ χάσῃ τὴν ἰσορροπία του, κι' ὁ Ἀγκακόης τοῦ ἔδωσε μιὰ κατακεφαλιὰ μὲ τὸ ντέφι του τόσο δυνατή, ποὺ τὸν ἀνάγκασε νὰ κάτσῃ κάτω στὴ στιγμή.

— Μὰ τὴν ἀλήθεια! Τοιαύτη συμπεριφορά! Καλέ, αὐτὸ εἶναι ἀνήκουστο! ἔκανε ὁ πολύπαθος κύριος Ἀχιλλέας. Κύριοι, μάθετε ποιὸς εἶμαι! Εἶμαι Γάλλος, κύριοι. Καὶ καθηγητὴς τῆς φιλολογίας, κύριοι. Καὶ ἐπίσης ὑποκελευστὴς τοῦ ἀμεριχανικοῦ ναυτικοῦ. Θὰ διαμαρτυρηθῶ στὶς προξενικὲς ἀρχὲς τοῦ τόπου μου.

Μιλοῦσε ἀγγλικά, νομίζοντας πὼς θὰ τὸν καταλάβαιναν καλύτερα. Μὰ ὁ Σίγκλοο ἔμενε ψυχρὸς κι' ἀδιάφορος στὶς διαμαρτυρίες του, κι' ὁ Ἀγκακόης δὲν πήγαινε πίσω.

— Ἐσήμανε ἄραγε ἡ τελευταία μου στιγμή; σκέφθηκε μὲ ἀγωνία ὁ κ. Ἀντρειωμένος. Ἔπεσα στὰ χέρια ἀπανθρώπων τεράτων καὶ δὲν μπορῶ νὰ ὑπολογίζω στὸν σεβασμὸ ποὺ ὀφείλουν νάχουν στὶς προξενικές μας ἀρχές. Δίχως ἄλλο ἡ ἐπιρροή τους δὲν ἐκτείνεται ὡς τὴν Γροιλανδία. Ἔ, λοιπόν' ἂς μὲ σφάξουν, ἂς μὲ κρεουργήσουν, ἂς μὲ στραγγαλίσουν... Θὰ τελειώσουν τοὐλάχιστο τὰ βάσανά μου. Γιὰ τὴν ὥρα δὲν στέκω πιὰ ἀπὸ τὴ γύστα. Ἔχω τρία ἡμερονύχτια νὰ κλείσω μάτι. Παίζετε, κύριε, τὸ ντέφι σας, μὴν ἐνοχλῆσθε καθόλου. Ἐγὼ θὰ πέσω νὰ κοιμηθῶ, ἂν μοῦ τὸ ἐπιτρέπετε.

Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ξαπλώθηκε στὸ στρῶμα του καὶ σὲ λίγη ὥρα ὁ πολύπαθος παιδαγωγὸς βυθίστηκε σὲ βαθύτατο ὕπνο ποὺ ἔμοιαζε πολὺ μ' ἐκεῖνον ἀπ' τὸν ὁποῖο δὲν ξυπνᾷ κανεὶς ποτέ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.
Πλῆρες φῶς

Ἐντωμεταξὺ ὁ Τζὰκ Ντόνοου κι' ὁ Μπὸμπ Σίγκλαιρ, μέσα στ' αὐτοκίνητο-ἔλκηθρό τους, ἔψαχναν νὰ βροῦν τὰ ἴχνη τῶν συντρόφων τους. Ὁ σκύλος ποὺ εἶχαν πάρει μαζί τους τοὺς βοηθοῦσε ὅσο καλύτερα μποροῦσε, μὰ ἡ ἀνιχνευτική του ἱκανότης δὲν θὰ τοὺς ὠφελοῦσε σὲ πολλὰ πράγματα, ἂν δὲν τύχαινε ν' ἀκούσουν ἀπὸ μακριὰ ἐξακολουθητικοὺς

πυροβολισμοὺς ἀνακατωμένους μὲ ἄγρια γαυγίσματα.

Ὁ σκύλος ἔρμησε πρὸς ἐκείνη τὴ μεριὰ σὰ νὰ ἤθελε νὰ τραβήξῃ καὶ τὸ ἔλκηθρο, ποὺ διευθυνόμενο ἀπὸ τὸν Τζάκ, προσπαθοῦσε νὰ τὸν ἀκολουθεῖ σ' ὅλες τὶς κακοτοπιὲς καὶ σ' ὅλους τοὺς ἀπότομους ἀνήφορους καὶ κατήφορους.

Στὸ τέλος παρουσιάστηκε μπροστά τους μιὰ ἔκταση, κλεισμένη γύρω-γύρω ἀπὸ πάγους σὰν ἀμφιθέατρο, ὅπου τοὺς περίμενε ἕνα θέαμα, ποὺ ὅσο κι' ἂν τὸ ἐπρόβλεπαν, δὲν τοὺς συγκίνησε ὡστόσο λιγότερο.

Στριμωγμένες στὴ βάση ἑνὸς βράχου, βρισκόνταν ἡ μὶς Γκρὰς Κλάριτζ μαζὶ μὲ τὴ μικρούλα Νταίζη, ἐνῶ ὁ Γαβριὴλ κι' ὁ Ὑβόν, προασπίζοντάς τις μὲ τὰ σώματά τους, προσπαθοῦσαν ν' ἀποκρούσουν μὲ τὰ πιστόλια τους τὶς λυσσώδεις ἐπιπιθέσεις ἑνὸς ὁλόκληρου κοπαδιοῦ σκυλιῶν.

—Ἂς πυροβολήσουμε! εἶπε ὁ Μπὸμπ μὲ τὴ φωνὴ πνιγμένη ἀπὸ τὴν ἀγωνία.

—Στὸν ἀέρα! πρόσθεσε ὁ Κίντ, ποὺ δὲν ξεχνοῦσε τὶς συστάσεις τοῦ κυρίου Στέφενσον κι' ἤθελε ν' ἀποφύγῃ κάθε αἱματοχυσία καὶ τώρα ἀκόμη.

Τ' ἀφεντικὰ τῶν σκύλων, κρυμμένα πίσω ἀπὸ τοὺς βράχους καὶ τοὺς πάγους, ἦταν προφυλαγμένα ἀπὸ τὸν Γαβριὴλ καὶ τὸν Ὑβόν, μὰ ὄχι κι' ἀπὸ τὶς σφαῖρες τοῦ Τζὰκ καὶ τοῦ Μπόμπ. Μὰ ἦταν ἄραγε ἀνάγκη νὰ χύσουν ἀνθρώπινο αἷμα γιὰ νὰ ἐλευθερώσουν τοὺς πολιορκημένους; Ἄλλωστε μὲ τὴν ἔλευση τῶν δυὸ μικρῶν Ἄγγλων, ἡ κατάσταση ἄλλαξε ἀμέσως. Μὴ μπορώντας νὰ ἐξηγήσουν τὴν ἀπροσδόκητη ἐμφάνιση τοῦ σατανικοῦ ἐκείνου ἐλκήθρου, ποὺ νόμιζαν ὅτι ὁ Τορναρσοὺκ τὸ εἶχε καταβαραθρώσει μιὰ γιὰ πάντα, μαζὶ μὲ τοὺς λευκοὺς ἐπιβάτες του, μέσα στὰ βάθη τῆς ἀβύσσου, οἱ Ἐσκιμῶοι τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια κυριευμένοι ἀπὸ πραγματικὸ πανικό. Καὶ ἐννοεῖται πὼς οἱ σκύλοι, ὅσοι δὲν εἶχαν κιόλας «φάει χῶμα», ἔτρεξαν ν' ἀκολουθήσουν τ' ἀφεντικά τους, ποὺ τοὺς σφύριζαν σὰν δαιμονισμένοι.

Μιὰ ὥρα ἀργότερα, τὸ αὐτοκίνητο ἔλκηθρο βρισκόταν πίσω στὸ σημεῖο τῆς ἀναχωρήσεώς του. Ποτὲ διαδρομὴ δὲν ὑπῆρξε συντομώτερη. Ποτὲ ἀδέλφια ποὺ εἶχαν ξανασυναντηθεῖ ὕστερα ἀπὸ τόσες περιπέτειες δὲν φάνηκαν λιγότερο διαχυτικὰ ἀπ' ὅσο ὁ Μπὸμπ πρὸς τὴν ἀδελφή του.

—Ἐμπρός, ἀνεβῆτε, εἶχε φωνάξει ὁ Τζὰκ μόλις πλησίασε μὲ τὸ ἔλκηθρο τοὺς φίλους του.

Κι' ἀφοῦ τοὺς ἔβαλε ὅλους μέσα, τὴν Νταίζη μὲ τὴν γκουβερνάντα της, καθὼς καὶ τὸν Γαβριὴλ καὶ τὸν Ὑβόν, ἔλυσε τὸν σκύλο ποὺ χτυπιόταν σὰν ζουρλὸς γιὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπ' τὸ λουρί του.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

»Κοίταζα ὁλοένα, ὅταν ἐπιτέλους ἕνας μάγειρος μοῦ φώναξε:

—Δρόμο ἀπὸ κεῖ, μικρέ!

»Ἐγὼ φοβήθηκα τόσο, ὥστε ἔφυγα ἀμέσως ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσα.

»Ὕστερα ἔφτασα μπροστὰ στὸ μέγαρο τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἰνδιῶν.

—Τί ν' αὐτὸ τὸ σπίτι; ρώτησα ἕνα παιδί, σχεδὸν συνομήλικό μου.

»Ἐκεῖνο, πρὶν μοῦ ἀποκριθῇ, μοῦβγαλε τὴ γλῶσσα, μοῦ τράβηξε τὰ μαλλιά μου καὶ δὲ φάνηκε καθόλου εὐγενικὸ ἀπέναντί μου. Ἀλλὰ κι' ὅλα τὰ ἄλλα παιδιὰ μὲ κυνηγοῦσαν χωρὶς νὰ τὰ πειράξω καθόλου Μὲ κυνηγοῦσαν στὰ σοκάκια, μὲ παραμόνευαν στὰ σταυροδρόμια καὶ φέρνουταν μαζί μου σὰ σωστοὶ ἀγριάνθρωποι. Ἕν ἀπ' αὐτὰ ἔβγαλε ἀπ' τὴν τσέπη του ἕνα μολύβι, μοῦ ἅρπαξε τὸ καπέλλο μου κι' ἔγραψε ἀπάνω τὴν ἀκόλουθη ἐπιγραφή, ποὺ καθὼς φαίνεται ἦταν τόνομα κι' ἡ διεύθυνση τῆς μητέρας του: «Μίστρες Βλόρ, ὁδὸς Ξυλοποδίου». Πολέμησα νὰ τὸ σβύσω, ἀλλὰ στάθηκε ἀδύνατο.

»Ὕστερα βρέθηκα μπροστὰ σ' ἕνα θέατρο κι' ἀποφάσισα νὰ τελειώσω ἐκεῖ τὴ βραδυά μου.

»—Ὅταν σκολάσει, συλλογίστικα, θὰ ρωτήσω ποῦ εἶναι οἱ στρατῶνες καὶ θὰ πάω νὰ καταταχτῶ τυμπανιστής.

»Μοῦ εἶχαν εἰπεῖ ὅτι πίσω ἀπὸ τὶς στρατῶνες ἦταν πάντα ἕνας στρατιώτης μ' ἕνα σελλίνι στὸ χέρι, γιὰ κάθε παιδὶ ποὺ ἤθελε νὰ καταταχτεῖ μ' αὐτὴ τὴν πληρωμή. Κι' ἅμα καταταζόταν, δὲ μποροῦσε ὕστερα νὰ πολυθεῖ, ἂν δὲν πλήρωνε ὁ πατέρας του 400 λίρες. Καὶ τὰ πίστευα ὅλ'αὐτά, καθὼς καὶ τόσες ἄλλες ἀνησίες.

»Στὴν πόρτα τοῦ θεάτρου ἤταν πλῆθος ἀπὸ ναῦτες κι' ἀνθρώπους ἐργατικούς. Τὸ εἰσιτήριο εἶχε 6 πέννες. Ὅταν ἄνοιξε ἡ πόρτα, μὲ πῆρε καὶ μένα τὸ ρεῦμα καὶ μπῆκα στὴν αἴθουσα.

»Ἦταν ἡ εὐεργετικὴ τοῦ παλιάτσου, ἑνὸς κοντόχοντρου ἀνθρωπάκου μὲ μεγάλο κεφάλι καὶ παράξενο καπέλλο.

»—Θὰ σᾶς τραγουδήσω κάτι νόστιμο, εἶπε στὸ κοινό, ἀπάνω σ' ἕνα γάϊδαρο. Μετὰ τὸ τραγούδι, θὰ βγάλουμε τὸ γάϊδαρο στὴ λοταρία. Κάθε εἰσιτήριο εἶναι κι' ἕνα νούμερο.

»Μοῦδωσαν καὶ μένα νούμερο.

—Ἂν βγεῖ τὸ 47, σκέφθηκα, θὰ πάρω ἐγὼ τὸ γάϊδαρο.

»Καὶ μὲ τὴ σκέψη αὐτὴ ἀνατρίχιασα. Καὶ τί θὰ τδκανα αὐτὸ τὸ ζῷο, ἂν τὸ κέρδιζα; Θἄπρεπε νἀνεβῶ στὴ σ ηνὴ γιὰ νὰ τὸ παραλάβω; Τί φωνὲς καὶ τί γέλια θἄκαναν μαζί μου! Πῶς νὰ τὸν ὁδηγήσω; Θἄρνιόταν νὰ μὲ ὑπακούσει καὶ θἄρχιζε νὰ φωνάζει. Καὶ τί θὰ γινόμουν ἐγώ, χαμένος μέσα στὸ Λονδίνο, μαζὶ μ' αὐτὸ τὸ γάϊδαρο; Καὶ δὲ μποροῦσα νὰ κρύψω τὸ νούμερό μου, γιατὶ ἀσυλλόγιστα τὸ χα δείξει στοὺς γειτόνους μου.

»Ἐπιτέλους ὁ παλιάτσος ἄρχισε τὸ κωμικό του τραγούδι, πάνω στὸ γάϊδαρο στολισμένο μὲ πολύχρωμες κορδέλλες, ἐνῶ ἡ ὀρχήστρα συνόδευε μὲ φοβερὴ φασαρία. Τὸ ζῶο δὲ θέλησε μὲ κανένα τρόπο νὰ γυρίσῃ πρὸς τὴν αἴθουσα, κι' ὁ παλιάτσος, γιὰ νὰ βλέπει τοὺς θεατές, ἀναγκάστηκε νὰ καδαλλικέψει ἀνάποδα, κοιτάζοντας πρὸς τὴν οὐρά. Ἀφοῦ τὸν «ἐμπιζάρισαν» δυὸ τρεῖς φορές, δυὸ θεατὲς ἀνέβηκαν ἀπάνω στὴ σκηνή, γιὰ νὰ ἐπιβλέψουν τὴν κλήρωση.

»Ἐμένα μοῦρχόταν νὰ φωνάξω: Λυπηθῆτε με καὶ μὴ βγάλετε τὸ 47!

»Εὐτυχῶς τὸ γάϊδαρο τὸν κέρδισε ἕνας θεατὴς ποὺ καθόταν πίσω μου. Πῆγε καὶ τὸν πῆρε, ἐνῶ ἐγὼ ἐπιτέλους ἔβρισκα τὴν ἡσυχία μου.

»Τὴν ὥρα ποὺ σκόλασε τὸ θέατρο, ἡ βροχὴ ἔπεφτε μὲ τὸ ἀσκί. Ὅταν βρέθηκα καταμόναχος στὸ δρόμο, νοσταλγησα γιὰπρῶτη φορὰ τὴν ζεστασιὰ τοῦ πατρικοῦ σπιτιοῦ καὶ συλλογίστηκα πόσο θὰ λυπήθηκαν ποὺ χάθηκα. Τώρα καταλάβαινα τὴν πλάνη μου καὶ τὴν ἀδυναμία μου. Οὔτε εἶχα πιὰ στὸ νοῦ μου νὰ πάω νὰ καταταχτῶ.

«Ἕνας οἰκογενειακός μας φίλος μὲ πῆρε γιὰ νὰ μοῦ δείξῃ...» (Σελ. 409, στ. γ'.)

»Εὐτυχῶς, εἶδα ἕνα νυχτοφύλακα μέσα στὴ σκοπιά του. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, οἱ νυχτοφύλακες γύριζαν τοὺς δρόμους μ' ἕνα φανάρι καὶ μιὰ τροκάνα καὶ χτυποῦσαν τὶς ὧρες καὶ μάζευαν τοὺς μεθυσμένους. Μὲ πῆρε καὶ μὲ πῆγε στὸ πιὸ κοντινὸ ἀστυνομικὸ τμῆμα, ὅπου ἐπικρατοῦσε τρομερὴ ζέστη. Ὁ ἀστυνόμος μὲ ρώτησε πῶς μὲν λέν, πῶς λὲν τὸν πατέρα μου καὶ γιὰ ποιὸ λόγο βρισκόμουν τέτοια ὥρα στὸ δρόμο. Κι' ἐνῶ ἔστελνε ἕναν ἀστυφύλακα νὰ εἰδοποιήσει τοὺς γονεῖς μου, ἐγὼ ἀποκοιμήθηκα πλάϊ στὴ φωτιά».

»Ξύπνησα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα μου».

Ἡ ἱστορία αὐτὴ φανερώνει πόσο ὁ μικρός μας συγγραφέας ἀγαποῦσε τὶς περιπέτειες καὶ πόση φαντασία καὶ τολμηρὸ χαραχτῆρα εἶχε.

Στὸ Λονδίνο ἄρχισε γρήγορα ἡ δυστυχία μέσα στὴν οἰκογένεια Δίκενς. Ὁ Τζὼν Δίκενς δὲν κατόρθωσε ἀμέσως νὰ βρεῖ δουλειὰ κι' ἀναγκάστηκε νὰ πουλήσει ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ ἐπιπλά του. Ὁ Κάρολος τώρα βοηθάει τὴ μητέρα του στὶς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ. Γυαλίζει τὰ παπούτσια τῶν μικρῶν του ἀδελφῶν. Τὰ ντύνει καὶ τὰ προσέχει.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἕνας οἰκογενειακὸς φίλος δείχνει ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ παιδὶ καὶ τοῦ βρίσκει μιὰ θέση σ' ἕνα καπνοπωλεῖο ποὺ ἐπιγράφεται. «Ἡ γάτα ποὺ καθρεφτίζεται σὲ μιὰ μπότα». Ὁ Κάρολος δέχεται καρτερικὰ αὐτὴ τὴ θέση, ποὺ εἶναι τόσο ξένη μὲ τὰ γοῦστα του καὶ τὶς κλίσεις του.

«Ἡ δουλειά του, γράφει κάποιος βιογράφος του, ἦταν νὰ κολλάει ἐτικέττες πάνω στὰ κουτιὰ καὶ νὰ τὰ δένει ὕστερα μὲ σπάγγο».

Μὲ τὶ χαρὰ γυρίζει στὸ σπίτι κάθε Σάββατο νὰ φέρει τὸ μισθὸ τῆς ἑβδομάδας καὶ νὰ περάσει μερικὲς ὧρες κοντὰ στοὺς δικούς του! Ἡ μόνη του λύπη ἦταν ποὺ δὲ μποροῦσε πιὰ νὰ ἐξακολουθήσει τὰ μαθήματά του, ὥστε νὰ γράφει τὰ λογοτεχνικὰ ἐκεῖνα κομμάτια, ποὺ τόσο διασκέδαζαν ἄλλοτε κι' αὐτὸν καὶ τοὺς φίλους του.

Εὐτυχῶς, τὰ πράγματα σὲ λίγο ἄλλαξαν ὄψη. Μιὰ ἀπρόοπτη κληρονομιὰ ἔβαλε τέλος στὴν οἰκονομικὴ στενοχώρια τῆς οἰκογένειας, κι' ὁ Κάρολος ἔφυγε τότε ἀπὸ τὸ καπνοπωλεῖο καὶ γράφτηκε σ' ἕνα Κολλέγιο. Ὁ διευθυντὴς τοῦ σχολείου αὐτοῦ, ὁ κ. Τζόνς, ἦταν αὐστηρὸς καὶ σκληρός· ἀλλὰ ὁ μικρὸς Κάρολος δὲν εἶχε παράπονο γι' αὐτό. Ἦταν πάντα ἐπιμελὴς κι' ἐργατικὸς μαθητής. Ὡστόσο εἶχε ἰδρύσει, μαζὶ μ' ἕναν ἄλλο συμμαθητή του, μιὰ ἐφημερίδα, ὁ πατέρας του διορίστηκε ρέπορτερ σὲ μιὰ καθημερινὴ ἐφημερίδα, ποὺ τοῦ εἶχαν ἀναθέσει νὰ παρακολουθεῖ τὶς ἐργασίες τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου. Τότε ὁ μικρὸς Δίκενς κάθησε κι' ἔμαθε τὴ στενογραφία καὶ κατόρθωσε νὰ διορισθεῖ κι' αὐτὸς στενογράφος ρέπορτερ στὴν ἐφημερίδα «Μόρνινγκ Κρόνικλ» (Morning Chronicle). Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὐτή, ἄρχισε νὰ γράφει διηγήματα γιὰ τὰ περιοδικὰ κι' ἡ ἐπιτυχία του ἦταν μεγάλη. Δὲν ἀργήσε λοιπὸν ν' ἀφήσει τὴ στενογραφία καὶ ν' ἀφοσιωθεῖ ἐντελῶς στὴ λογοτεχνία, πρᾶγμα ποὺ ἦταν πάντα τὸνειρό του κι' ἡ φιλοδοξία του.

«Μὲ τὶ χαρὰ γυρίζει στὸ σπίτι κάθε Σάββατο...» (Σελ. 427, στ. α'.)

Τώρα πιά, τὸ ζωηρὸ παιδὶ ποὺ γνωρίσαμε, εἶναι ἄντρας καὶ τὄνομά του ἔχει γίνει γνωστὸ παντοῦ. Μὲ τὴν ἐργασία του καὶ τὴν ἐπιμονή του νίκησε τὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς καὶ τώρα ζεῖ καλά, σχεδὸν πλούσια. Οἱ ἐκδότες μαλώνουν ποιὸς νὰ πρωτοαγοράσει τὰ ἔργα του. Ἄνθρωποι μεγάλοι καὶ ἰσχυροὶ ζητοῦν νὰ τὸν γνωρίσουν.

Μιὰ μέρα, γυρίζοντας ἀπὸ ἕνα μακρυνὸ περίπατο (συνήθεια ποὺ τὴ διατήρησε ἀπὸ τὴ μικρή του ἡλικία) μπῆκε σ' ἕνα ἐξοχικὸ κέντρο, λασπωμένος καὶ κατάκοπος, κι' ἀφοῦ ἤπιε κάτι ἔβγαλε τὸ μόνο νόμισμα ποὺ εἶχε στὴν τσέπη του γιὰ νὰ πληρώσει.

—Αὐτὸ εἶναι κάλπικο, φώναξε θυμωμένος ὁ ξενοδόχος. Θελήσατε νὰ μὲ ἀπατήσετε καὶ πρέπει νὰ φωνάξω τὴν ἀστυνομία!

Ὁ Κάρολος Δίκενς κοίταξε μ' ἔκπληξη τὸ νόμισμα κι' εἶδε ὅτι ἀληθινὰ ἡ ὄψη του ἦταν κάπως ὑποπτη.

— Σᾶς βεβαιώνω, εἶπε, ὅτι δὲν ἤθελα νὰ σᾶς ἀπατήσω. Αὐτὸ μόνο εἶχα στὴν τσέπη μου, γιατὶ ἔτυχε νὰ ξεκινήσω γιὰ τὸν περίπατό μου, δίχως νὰ κοιτάξω ἂν εἶχα χρήματα μαζί μου.

—Αὐτὰ μοῦ τἄχουν πεῖ κι' ἄλλοι, ἀπάντησε ὁ ξενοδόχος. Ἂν πίστευα ὅλους τοὺς κατεργαρέους, ποὺ περνοῦν ἀπὸ δῶ, θὰ τὄχα κλείσει τὸ μαγαζὶ ἀπὸ πολὺν καιρό.

—Δὲν εἶμαι κατεργάρης, κύριε. Εἶμαι τζέντλεμαν.

(Ἀκολουθεῖ) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΑΘΗΝΑ ΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΠΟ ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΛΗΤΗΡΑΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΞΕΡΕΤΕ βέβαια τὴν παροιμία «ἀπὸ δήμαρχος κλητήρας»; ποὺ τὴ θυμοῦνται ὅταν ἀκοῦνε κανένα μεγάλο κι' ἀπότομο ὀποδιδάσμό. Κάποτε, λένε, σὲ μιὰ μικρὴ πόλη, κάποιος κατάφερε νὰ γίνῃ δήμαρχος. Δὲν εὐχαρίστησε ὅμως τοὺς συμπολίτες του καὶ στὴν ἄλλη ἐκλογὴ δὲν τὸν ἔβγαλαν. Οὔτε στὴν ἄλλη. Κι' ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶχε περιουσία, οὔτε ἐργασία, ἀναγκάστηκε, γιὰ νὰ μὴν πεθάνῃ τῆς πείνας, κυνηγῶντας ἕνα δημαρχηλίκι ποὺ δὲν θὰ τὸ ξανάπιανε ποτέ, νὰ δεχθῇ θέση ἁπλοῦ κλητήρα στὸ Δημαρχεῖο. Τὸ πρᾶγμα, φυσικά, φάνηκε ἀστεῖο, κι' ἀπὸ τότε βγῆκε ἡ παροιμία.

Τὴ θυμήθηκα τώρα ἐξαιτίας ἑνὸς παιδιοῦ ἑφτὰ-ὀχτὼ χρονῶν μόλις, ποὺ ἔπαθε κάτι τέτοιο. Βέβαια, ἕνα παιδὶ τόσο μικρό, δὲν μποροῦσε νἆταν δήμαρχος οὔτε νἆγινε κλητήρας. Τί ἦταν λοιπὸν κι' ἀπὸ ποιὸ ἀξίωμα ξέπεσε;.. Μὴ σπάζετε τὸ κεφάλι σας, γιατί δὲν θὰ τὸ βρῆτε ποτέ. Πρέπει νὰ σᾶς τὸ πῶ: Τὸ παιδὶ αὐτὸ ἦταν κάτι πολύ-πολὺ ἀνώτερο ἀπὸ δήμαρχος. Ἦταν βασιλιάς! Κι' ἄξαφνα ἔγινε ἁπλός.. διάδοχος!

Θὰ καταλάβατε τώρα, ὅσοι τοὐλάχιστο παρακολουθεῖτε τὴ σύγχρονη ἱστορία, πῶς σᾶς μιλῶ γιὰ τὸν πρώην βασιλέα τῆς Ρουμανίας, τὸ μικρὸ Μιχαήλ, — γιὸ τῆς ἑλληνίδας βασιλοπούλας Ἑλένης — ποὺ ὅταν ὁ πατέρας του ἀναγκάσθηκε νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὸ θρόνο καὶ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴ Ρουμανία, πῆρε τὴ θέση του, αὐτὸς ὁ μικρούλης, κηδεμονευόμενος ἀπὸ ἕνα συμβούλιο «ἀντιβασιλείας». Ἀλλὰ δὲν ἐχάρηκε τὸ θρόνο πολὺν καιρό. Γιατί τὰ πράγματα ἄλλαξαν πάλι στὴ Ρουμανία. Κι' ἕνα ὡραῖο πρωΐ, ὁ ἔκπτωτος βασιλέας γύρισε στὸ κράτος του μέ... ἀεροπλάνο, ξαναπῆρε τὴ θέση του, κι' ὁ μικρὸς Μιχαὴλ ἔγινε διάδοχος. Δὲν εἶναι λοιπὸν σὰν τὸν δήμαρχο ποὺ ἔγινε κλητήρας;

Θὰ πῆτε: ἔ, τί βασιλιάς, τί διάδοχος, μικρὴ ἡ διαφορά.,. Κι' ὅμως εἶναι τόσο μεγάλη! Γιὰ φανταστῆτε αὐτὸ τὸ παιδί, ποὺ ἦταν συνεθισμένο νἆκούγ ἀπ' ὅλους «μεγαλειότατε», νἆκούῃ τώρα μόνο «ὑψηλότατε»! Γιὰ φανταστῆτε το, ἐκεῖ ποὺ εἶχε ὦς τώρα τὴν πρώτη θέση παντοῦ,— ἀκόμη καὶ στὰ γραμματόσημα τοῦ Κράτους του, ὅπου ἔβλεπε ζωγραφισμένο τὼρᾶιο του κεφαλάκι — νἆχῃ τὴ δεύτερη! Καὶ νὰ τοῦ λένε «μιὰ μέρα θὰ γίνῃς βασιλιάς», ἐνῷ ὦς χθὲς τοῦ ἔλεγαν «εἶσαι»!.. Ὦ, φοβοῦμαι πολὺ ὅτι καθόλου δὲν θὰ χάρηκε γιὰ τὸ γυρισμὸ τοῦ πατέρα του ὁ μικρὸς Μιχαήλ. Ἀπεναντίας θὰ τοῦ ξυνοφάνηκε. Κι' ἂν ἔκαμε τὴν ἀνάγκη φιλοτιμία κι' ἔδειξε χαρά, ἀπὸ μέσα του ὅμως εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν εἶπε: «καλύτερα νὰ μὴν ἐρχότανε»...

Ἕνα παιδί, βλέπετε, τόσο μικρό, ὅταν εἶναι βασιλιάς, δὲν αἰσθάνεται παρὰ μόνο τὰ καλὰ τῆς βασιλείας. Τὶς φροντίδες, τὶς ἐνοχλήσεις, τὶς πίκρες, τὶς ἀφίνει γιὰ τοὺς ἄλλους ποὺ τὸν κηδεμονεύουν, κι' αὐτὸς γεύεται μόνο τὶς γλύκες ποὺ εἶναι πολλὲς καὶ μεγάλες. Ἕνα παιδὶ κάπως μεγαλύτερο, ἕνας ἔφηβος, ἕνας νέος, ἂν βρισκόταν στὴ θέση τοῦ Μιχαήλ, ἴσως θὰ θεωροῦσε εὐτύχημα τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ πατέρα του: Θὰ τὸν ἐγλύτωνε ἀπὸ τὸ βάρος τῆς βασιλείας, ποὺ δὲν εἶναι τόσο εὐχάριστο σὲ ὥμους νεανικούς. Κι' ἔχουμε τὸ παράδειγμα τοῦ ἄτυχου ἐκείνου βασιλιᾶ Ἀλέξανδρου, τοῦ δικοῦ μας. Δευτερότοκος τοῦ Κωσταντίνου, αὐτὸς δὲν περίμενε καὶ δὲν φαντάζτο ποτὲ νὰ γίνῃ βασιλιάς. Λένε μάλιστα πὼς κι' ὁ πριγκιπικὸς ἀκόμα τίτλος τὸν ἐνοχλοῦσε. Ὁ νέος ἤθελε τὴν ἐλευθερία του. Καὶ τὄνειρό του ἦταν νὰ παρκιτηθῇ ἀπ' ὅλα καὶ νὰ ζήσῃ ἥσυχα σὰν ἰδιώτης, μὲ τὴν κόρη τῶν Ἀθηνῶν ποὺ εἶχε διαλέξει γιὰ συντρόφισσα. Ἄξαφνα ἔγινε ἀναμπουμπούλα, ὁ πατέρας του ἀνκγκάστηκε νὰ παραιτηθῇ καὶ νὰ φύγῃ, ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός του, ὁ τότε διάδοχος, τὸ ἴδιο, κι' αὐτός, ὁ Ἀλέξανδρος, ὑποχρεώθηκε νἀνεβῇ στὸ θρόνο. Δὲν τὄκαμε παρὰ γι' ἀγάπη τῆς βασιλικῆς του οἰκογένειας, τῆς δυναστείας. Εἶδεμὴ καθόλου, μὰ καθόλου δὲν ἤθελε νἀναι βασιλιάς. Καὶ μὲ πόση ἀνυπομονησία περίμενε νἀλλάξουν τὰ πράγματα καὶ νὰ γυρίσῃ ὁ πατέρας του, γιὰ νὰ τὸν γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ βάρος! Ἀλλὰ δὲν ἦταν γραφό. Τὸν ἐπρόλαβε καὶ τὸν γλύτωσε ἀπ' ὅλα τὰ βάρη, γιὰ πάντα, ὁ θάνατος... Μιὰ μαϊμοῦ τὸν ἐδάγκασε, τὸν δηλητηρίασε, κι' ὁ ἄτυχος νέος Ἀλέξανδρος πέθανε ἀπάνω σ' ἐκεῖνο, τὸ θρόνο ποὺ δὲν τὸν πόθησε ποτέ.

Ἄλλη, πολὺ διαφορετική, ἡ περίπτωση τοῦ μικροῦ Μιχαήλ. Αὐτουνοῦ ὁ πατέρας ἐγύρισε ὅταν δὲν τὸν περίμενε καὶ δὲν τὸν ἐπιθυμοῦσε καθόλου. Κι' ἐγύρισε, ὄχι γιὰ νὰ τοῦ ἀποδώσῃ, ἀλλὰ νὰ τοῦ πάρῃ τὴν ἐλευθερία του. Γιατί ἴσα-ἴσα, ὅσο ἦταν βασιλιάς, ὁ μικρὸς ἐνόμιζε πὼς ἦταν ἐλεύθερος... νὰ κάνῃ ὅ,τι θέλει Ὅταν τυχὸν ἀντιστεκόνταν σὲ καμμιά του ἐπιθυμία, χτυποῦσε τὸ παδαράκι του, γυμνὸ ἢ παπουτσωμένο, κι' ἐφώναζε: «Σιωπή! ἐγὼ εἶμαι ὁ βασιλιάς!» Κι' οἱ ἄλλοι ὑποχωροῦσαν. Ἔ, τώρα χτυπᾷ τὸ πόδι του ἄλλος. Καὶ ποτὲ γυμνό. Πάντα μέσα σὲ μπότα, μὲ σπηρούνια, ἕνα μεγάλο πόδι, στρατιωτικό: «Σιωπή! ἐγὼ εἶμαι τώρα ὁ βασιλιάς!». Ὁ μικρὸς Μιχαὴλ δὲν εἶναι πιά. Εἶναι μόνο ὁ διάδοχος. Ὑψηλότατος πάντα, μὰ τί τὸ θές, ὅταν ἄλλος εἶναι Μεγαλειότατος, ἐκεῖ ποὺ πρῶτα ἦταν αὐτός! Δὲν εἶναι πιὰ ἐλεύθερος νὰ κάνῃ ὅ,τι θέλει. Τώρα, ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι, πρέπει νὰ κάνῃ κι' αὐτὸς ὅ,τι θέλει ὁ βασιλιάς. Ἔβαλε στὸ κεφάλι του ἀφέντη, τελείωσε. Καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἀπὸ πρῶτος ἔγινε δεύτερος; τοῦ εἶναι τὸ ἴδιο σὰ νἆγινε καὶ τελευταῖος... Τὸν καϊμένο τὸ Μιχαλάκη! τί τοῦ ἔμελλε!..

Διηγοῦνται γιὰ ἕνα παιδάκι, ποὺ εἶχε περάσει πολὺ ὄμορφα τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς του,— κι' ἴσως ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὴν καταλάβαινε,— πὼς ὅταν ξύπνησε τὴν ἄλλη μέρα κι' εἶδε πὼς κανένας δὲν τὸ εὐχήθηκε, κανένας δὲν τὸ χάϊδεψε, κανένας δὲν τοῦφερε μπομπόνια ἢ παιχνίδια, ἔβαλε τὰ κλάματα γοερά· Τρόμαξαν, ἀνησύχησαν: «Τί ἔχεις; τί ἔπαθες;» Κι' ὁ μικρὸς κλαίγοντας γοερώτερα: «Τὰ χτεσινὰ χάδια θέλω!..» Ἔτσι μοῦ φαίνεται πὼς κλαίει τώρα κι' ὁ μικρὸς Μιχαήλ, ὁ πρώην βασιλιάς: θέλει τὰ χτεσινὰ χάδια. Μὰ ποῦ! Δὲν τὸν χαϊδεύουν, παρὰ γιὰ νὰ τὸν παρηγοροῦν: «Σώπα, χρυσό μου. Μιὰ μέρα πάλι ἐσὺ θὰ εἶσαι!..»

Κι' ἄραγε θἄρθῃ ποτὲ αὐτὴ ἡ ἡμέρα; Ποιὸς ξέρει! Ὅπως κατάντησαν σήμερα οἱ θρόνοι κι' οἱ βασιλεῖες, κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἐγγυηθῇ πὼς ὁ πατέρας θὰ πεθάνῃ βασιλιὰς καὶ πὼς θὰ τὸν διαδεχθῇ ὁ γιός του. Πρέπει νὰ περάσουν τόσα χρόνια! Καὶ μέσα στὰ χρόνια αὐτὰ μπορεῖ νὰ ἐκτυλιχθοῦν τέτοια γεγονότα, ποὺ νἀναγκάσουν καὶ τὸ βασιλέα νὰ φύγῃ καὶ τὸν διάδοχο. Γι' αὐτὸ λένε πὼς κι' ὁ βασιλιὰς τῆς Βουλγαρίας δυσκολεύεται σήμερα νὰ βρῇ νύφη. Μὲ τὸ ἐπαναστατικὸ πνεῦμα ποὺ φυσᾷ παντοῦ, καθεμιὰ πριγκίπισσα συλλογιέται ἂν ἀξίζῃ τὸν κόπο νὰ γίνῃ βασίλισσα τῆς Βουλγαρίας, γιὰ νἄχῃ αὔριο φασαρίες, ἐξορίες, περιπέτειες, καὶ νὰ μείνῃ μὲ τὸν τίτλο καὶ μ' ἕνα «πρώην»...

Σὰν τὸν μικρὸ Μιχαήλ, ποὺ ἀπὸ βασιλιὰς ἔγινε διάδοχος, καὶ ποῦ ποιὸς ξέρει ἂν αὔριο δὲν θὰ γίνῃ καὶ πρώην διάδοχος καὶ πρώην βασιλιάς... Πάντα ὅμως τὸ δρᾶμα του, τὸ σημερινό του παιδικὸ δραματάκι, εἶναι συγκινητικό.

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΝΕΑ ΘΡΥΨΑΛΑ

Μιὰ μέρα, ἀπάντησα στὸ δρόμο τόσους σκουντούφλιδες, ποὺ γιὰ νἀπολαύσω ἕνα γελαστὸ πρόσωπο, κατέφυγα στὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο.

***

Μελαγχολικός, ἐκάθησα στ' ἀκρογιάλι καὶ ζήτησα ἀπὸ τὸ κῦμα παρηγοριά. Καὶ τὸ κῦμα μοῦ ἔφερε μιὰ λεμονόκουπα.

Δ. Γρ. Κ.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΕΛΠΙΔΑ ΠΟΥ ΕΣΒΥΣΕ

Τόσο βαριὰ μὲ χτύπησε
φέτος ἡ βαρυχειμωνιά,
Ποὺ οὔτε σειγμὴ δὲν ἔπαψε
τοὺς θρήνους ἡ καρδιά μου,
Καὶ μάταια ἀναζήτησα
μιὰ ἀστερη οὐρανοῦ γωνιὰ
Νὰ ξεκουράσω τὴ θυλή,
δακρύβρεχτη ματιά μου.

Ὦ, πῶς σὲ πρόσμενα, Ἄνοιξη,
νὰ μοῦ ζεστάνῃς τὴν καρδιά.
Ὡς θἄρχοσουν σὰν ἄλλοτε
κι' ἀπ' τὸ παράθυρό μου,
Ρόδα καὶ κρῖνα εὐωδιαστὰ
νὰ μοῦ γεμίσῃς τὴν ποδιὰ
Καὶ νὰ λικνίσῃς ἁπαλὰ
κάποιο γλυκὸ ὄνειρό μου!

Ὦ, πῶς σὲ γλυκαπάντεχα,
δῶρα νὰ φέρῃς ἀγκαλιές,
Μὲ πευκοσκέπαστες πλαγιὲς
καὶ μὲ γλαῦκα ἀκρογιάλια,
Λουσμένα μέσα σ' ἀχτοφῶς!
κι' ὦ, Ἄνοιξη δίχως χαρές,
Δὲ μοῦφερες οὔτ' ἕν' ἀνθό,
γιὰ ν' ἄδεια μου ἀνθογιάλια!..

Ἴρις Μυρσίνη

ΑΝΟΙΞΗ

Β'.

Τ' ἀρχοντικὸ σπίτι τοῦ γιατροῦ εἶναι κλειστὸ κι' ἔρημο. Τὰ ξύλινα παραθυρόφυλλα εἶναι βγαλμένα ἀπὸ τὴ θέση τους καὶ κρέμονται. Οἱ πόρτες εἶναι μὲ πάγνες λουρίδες σφραγισμένες. Ὁ ξύλινος φράχτης τοῦ περβολεῦ εἶναι ἐλαφασμένος κι' οἱ κότες μπαίνουν ἀνενόχλητες καὶ σκαλίζουν τὸ χῶμα. Ἡ ξύλινη καγκελένια ξώπορτα εἶναι σκεβρωμένη καὶ δὲν ἀνοίγει καθόλου. Ἡ πασχαλιὰ ὅμως τοῦ κήπου ἄνθισε κι' ἔγινε ὁλόκληρη ἕνα μπουκέτο. Ἡ τριανταφυλλιὰ γέμισε μπουμπούκια καὶ οἱ μικρούλες κυδωνιὲς στολίστηκαν ὁλόκληρες ἀπὸ ροδαλὲς νυφούλες. Στὴ σκεπή, κάτω ἀπὸ τὸ μπαλκόνι, ἕνα σωρὸ πουλιὰ ἔχουν κάνει τὶς φωλιές τους. Πηδοῦν ἀδιάκοπα ἀπὸ τὰ δέντρα στὰ κεραμίδια, σφυρίζουν γλυκὰ καὶ ξαναμπαίνουν πάλι εὐτυχισμένα στὶς μικρούλες τους φωλιές. Καὶ τὰ χαράματα μαζεύονται κι' ἄλλα, γίνονται ὅλα ἕνα μικρὸ κοπάδι, καὶ πᾶνε καὶ κάθονται κελαϊδώντας πάνω στὸν τοῖχο τῆς ἐκκλησιᾶς, καὶ στολίζουν τὰ φτωχὰ κεραμίδια τὰ ξεπλυμένα ἀπὸ τὶς βροχές.

Πιὸ κεῖ εἶναι ἕνα ἀκατοίκητο ἐρειπωμένο σπίτι. Οἱ τοῖχοι του ἔχουν πέσει σὰν ἀπὸ σεισμό, κι' οἱ πόρτες καὶ τὰ μικρά του παράθυρα χάσκουν σὰν μαῦρα ἀνοιχτὰ στόματα. Ὅπου ὅμως τοῦ ἔχει μείνει λίγο χῶμα, στὴ σκεπή, στὶς γωνιὲς τῶν παραθύρων, ἀνάμεσα στὶς πέτρες καὶ στὰ κεραμίδια, ἔχουν φυτρώσει χαρτάρια καὶ μικρὰ φτωχὰ ἀνθάκια κάθε λογῆς... Πουλιὰ τῆς νύχτας ἔχουν ἐκεῖ πέρα τὶς φωλιές τους. Κάθε σούρουπο, μιὰ μικρὴ κουκουβάγια πάει καὶ κάθεται σ' ἕνα μικρὸ κλωνὶ τῆς λεύκας καὶ τὸ κάνει νὰ κουνιέται ἀπὸ τὸ βάρος της. Νυχτερίδες σὰ μεγάλα χελιδόνια πετᾶνε τριγύρω καὶ στὸ μισοσκόταδο ξεχωρίζουν τὰ ἰδιόρρυθμα φτερά τους.

Τὸ κοιμητήρι εἶναι ἕνας παράδεισος. Λευκοὶ κρῖνοι, φυτεμένοι στὴν τύχη, ἔχουνε θεριέψει καὶ γεμίζουν τὸν κόσμο. Ἀνάμεσα σ' ἄγρια χορτάρια ποὺ ξεπερνοῦν τὴ μάντρα, φαντάζουν τὰ λευκὰ λουλούδια του· καὶ μικρὲς πεταλουδίτσες σκορπιοῦνται, παίζοντας τρελλὰ ἐπάνω τους. Πρέπεινὰ ψάξῃς γιὰ νὰ βρῇς τοὺς τάφους καὶ νὰ τοὺς ξεχωρίσῃς ἀπὸ τὰ μικρὰ μαῦρα ξύλινα σπιτάκια, μὲ τοὺς μικροὺς σταυρούς, ποὺ βρίσκονται χωμένα σεὶς ρίζες τῶν λουλουδιῶν. Εἶναι μαῦρα ξύλινα κουτιά, ποὺ προφυλάγουν ἀπὸ τὸν ἀέρα τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ. Τὸ κοιμητήρι εἶναι ἕνα τρελλὸ περιβόλι ποὺ ξεχειλίζει ἀπὸ ζωή. Μόνο τὰ τρία κυπαρίσσια ποὺ ὑψώνονται δίπλα στὸ ψηλὸ καμπαναριό, σοῦ θυμίζουν πὼς βρίσκεσαι σ' ἐνα τόπο ὅπου βασιλεύει ἡ γαλήνη κι' ἡ αἰωνιότητα...

Τὴ νύχτα, μακριά, ἀπέναντι στὸ βουνὸ φαίνονται μικρὰ φωτάκια, ποὺ τρεμοσβύνουν. Ὅλα μαζὶ ἔχουν ἕνα σχῆμα μακρύ, μοιάζουν σὰν βαπόρι ποὺ πλέει σὲ μιὰ ἀνοιχτὴ θάλασσα. Ναί! εἶναι ἕνα καράβι, ποὺ ἔχει μαζέψει ἀπὸ παντοῦ ναυαγισμένους καὶ πολεμάει νὰ τοὺς ξαναφέρει πάλι στὴ ζωή: Ναυαγοὺς μὲ πληγωμένα στήθια, ποὺ δὲν ἔχουν λὲς τελευταία ἐλπίδα, παρὰ τὸν μυρωμένο ἀέρα τῶν ἐλάτων. Μὰ τὰ ἔλατα ἀνοίγουν καὶ φέτος ὅπως πέρσυ, ὅπως θ' ἀνοίξουν καὶ τοῦ χρόνου, ἀδιάφορα καὶ ἄγνοοῦν τ' ἀπελπισμένα μάτια ποὺ κρέμονται ἀπὸ πάνω τους...

Ἡ Ἄνοιξη περνάει καὶ γεμίζει τὸν κόσμο λαχτάρες... Σκορπάει μὲ τὰ δυό της χέρια τὴ χαρὰ καὶ τὴν τρελλὴ ἐπιθυμία γιὰ τὴ ζωή... Τ' ἀγκαλιάζει ὅλα, γελάει εὐτυχισμένη κι' ἐξακολουθεῖ τὸ δρόμο της ἀδιάφορη, ἀδέσμευτη καὶ ξένη ἀπὸ τὸ κάθε τί...

Κανένα πλάσμα, ἀπ' αὐτὰ ποὺ πανηγυρίζουν εὐτυχισμένα τώρα, δὲ θὰ μποροῦσε νὰ πιστέψῃ, ὅτι τὴν ἄλλη φορὰ μπορεῖ νὰ ἔχει γίνει χῶμα, ὅπου θὰ φυτρώσῃ μιὰ ἄλλη καινούργια ζωή...

Κόρη τῶν Ἀθηνῶν

ΕΠΕΙΤΑ ΑΠ' ΤΙΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

Πέρασε κιὰ τὸ Πάσχα. Τέλειωσαν κι' οἱ μακρυνοὶ μαῆ περίπατοι, αἱ διασκεδάσεις, τὰ παιγνίδια ὅλη μέρα, τὰ ὡραῖα βιβλία. Τώρα πρέπει νὰ ξεχάσουμε αὐτὲς τὶς μέρες καὶ νὰ μαζέψουμε τὸ νοῦ μας στὰ βιβλία τοῦ σχολείου. Ἐμπρὸς λοιπόν, λίγο θάρρος, αὔριο ξημερώνει Δευτέρα, τὸ σχολεῖο ἀνοίγει καὶ καθένας θ' ἀρχίσει τὴν ἴδια ζωή, τὰ ἴδια βάσανα ποὺ ξεχάστηκαν γιὰ λίγο. Προσπαθοῦσα νὰ παρηγορήσω τὸν ἑαυτό μου λέγοντας πὼς θἄρχόταν αὐτὴ ἡ μέρα ἀργὰ ἢ γρήγορα. Ἑτοίμασα τὰ βιβλία μου καὶ πλάγιασα ἔνωρὶς τὴ νύχτα γιὰ νὰ μπορέσω νὰ ξυπνήσω πρωΐ. Σὰν ταινία περνᾶ ἡ ζωὴ τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν, καὶ σὲ λίγο κοιμοῦμαι.

Τὴ νύχτα μὲ βασάνιζαν τρομερὰ ὄνειρα. Πῆγα σχολεῖο δὲν ἤξερα μάθημα—ἂν καὶ θἄτανε φυσικὸ—κι' ὅλα αὐτὰ μοῦ ἔφερναν ἀγωνία στὸν ὕπνο μου.

Ξύπνησα πρωΐ προσπαθώντας νὰ δείξω θάρρος. Μὲ ὅλο ποὺ τώρα εἶμαι μεγάλη κι' ἀντίκρυσα αὐτὴ τὴ μέρα τόσες φορές, πάντα αἰστάνομαι τὴν ἴδια λύπη Πηγαίνοντας σχολεῖο, βλέπω κι' ἄλλα κορίτσια, κι' αὐτὸ μὲ παρηγορεῖ λίγο. Κι' ὅταν θὰ φτάσω καὶ θὰ δῶ τὰ ἄλλα κορίτσια νὰ φλυαροῦν θὰ τὰ ξεχάσω ὅλα. Σὲ λίγο τὸ κουδούνι μᾶς θυμίζει τὸ καθῆκον μας.

Ἔτσι περνᾶ ἡ πρώτη μέρα, συνηθίζω κι' ἀρχίζει πάλι ἡ ὁμορφη μαθητικὴ ζωή.

Γονδολιέρα

ΔΑΚΡΥ

Δάκρυ, διαμάντι τοὐρανοῦ,
παρηγοριά μας μόνη,
πῶς τὴ γλυκαίνεις τὴ ψυχὴ
ποὺ τὴ σπαράζουν πόνοι!

Πεντάρφανη, κατάμονη,
στὸν κόσμο τοῦτο μένει,
Ἐσέ Χριστέ, παρηγοριὰ
ἐχ' ἡ δυστυχισμένη.

Μπροστὰ ἀπὸ τὴν εἰκόνα Σου
μὲ δάκρυα γονατίζει,
κι' ἀκούει τάχνὸ τὸ χεῖλι Σου
γλυκὰ νὰ ψιθυρίζει:

—Σὲ μένα ἔλατε δυστυχεῖς,
ποῦ κλαῖτε καὶ πονεῖτε,
μόνο σὲ μὲ παρηγοριὰ
ἀληθινὰ θὰ βρῆτε!

Ἔρση Δρόσου.

ΜΕΤΑ ΤΗ ΒΡΟΧΗ

Σήμερα τὸ πρωΐ ἔβρεξε, μιὰ βροχὴ ἐντελῶς ἀνοιξιάτικη. Ξαφνικὰ μπουμπουνητὰ καὶ ἡ μπόρα ξαφνικὴ μὰ καὶ γρήγορη. Οἱ δρόμοι σὲ δέκα λεπτὰ γίνηκαν ποτάμια, καὶ σὲ ἄλλα δέκα φάνταζαν καθαροὶ καὶ δροσεροί. Ὁ οὐρανὸς ξεκαθάρισε, καὶ δρισμένος, ὁποιος εἶπε πὼς ὁ Ἀττικὸς οὐρανὸς μετὰ τὴν ἀνοιξιάτικη βροχὴ εἶναι σὰ μάτια ὕστερα ἀπὸ δάκρυα, ἔχει δίκιο!

Ἀποφασίζω νὰ βγῶ ἔξω. Στοὺς δρόμους μιὰ ἐλαφρὴ ὑγρασία, εὐχάριστη ὡστόσο.

Τὰ σπουργίτια πετοῦν ἀνήσυχα, νὰ βροῦν κάτι φαγάσιμο. Καὶ στὶς γειτονιές, τἄλλα σπουργίτια, τὰ μικρὰ τῶν δρόμων, τρέχουν καὶ κυνηγοῦνται στὸν ἥλιο. Εἶναι ὅλα τόσο χαρούμενα!.. Βλέπω τρία μαζεμένα νὰ ἐξετάζουν μὲ προσοχὴ ἕνα σάλιαγκο, ποὺ ἔχει ἁπλωθεῖ στὸν ὑγρὸ τοῖχο, καὶ κάνουν κάτι γέλια, τόσο αἰφνίδια, τόσο χαρούμενα, ποὺ μοῦχεται κι' ἐμένα ἡ ἐπιθυμία νὰ γελάσω.

Σὰν τοῦ ἥλιου τὶς χρυσὲς ἀκτῖνες, τὰ παιδάκια μοῦ στέλνουν τὴ χαρά τους στὴν ψυχή. Περατρῶ μὲ προσοχὴ τὰ παλιὰ αὐτὰ δρομάκια τῆς Ἀθήνας ποὺ περνῶ, μὲ τὰ ἐρειπωμένα, παλιὰ σπίτια. Ἔχουν πάρει μιὰ νέα λάμψη τώρα μετὰ τὴ βροχή. Οἱ παλιές τους ἐξώπορτες μισοσκεπάζονται ἀπὸ τὴν πρασινάδα, ὁ ἥλιος χρυσοδένει τὰ παράθυρά τους. Μιὰ πανύψηλη λεύκα ποὺ προβάλλει ἀπὸ μιὰ μάντρα, παίζει σὲ θαυμαστὲς ἐναλλαγὲς φωτὸς μὲ τὶς ἡλιακὲς ἀχτῖνες. Μὰ ξαφνικὰ ἀντίκρυ μου μιὰ εἰκόνα σὰν ὄνειρο... σὰν ὀπτασία... ὁ Παρθενώνας!..

Βάλτε στὸ τουρκουάζ ἐλεφαντοκόκκαλο: Νὰ ὁ Ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς στὸ φόντο τοῦ γαλάζιου οὐρανοῦ!.. Μένω ἐκστατικὴ παρατηρώντας τὴ θεία αὐτὴ εἰκόνα· κι' ἀνεβαίνοντας λίγο πιὸ πάνω στὸ δρομάκι, βλέπω ὅλη τὴν Ἀκρόπολη!.. Τὰ μάτια μου τρέχουν μὲ θαυμασμὸ παντοῦ. Μὰ ξαφνικὰ σταματοῦν κάπου: πλάι, ἐκεῖ στὸ μπαλκονάκι, ὑψωμένη στὸν κοντό, ἡ γαλανόλευκη Σημαία κυματίζει, καὶ κοιτάζω μὲ συγκίνηση τὸ κομμάτι αὐτό, γιατὶ σὰ χρώματά του βλέπω τὴν Ἑλλάδα!..

Κι' ἀντίκρυ ἀπ' τὸ βράχο ξεπετιοῦνται σμήνη λευκὰ περιστέρια κι' ὑψώνονται καὶ σχηματίζουν μὲ τ' ἀνοιχτὰ φτερά τους ἄπειρους λευκοὺς σταυροὺς στὸ γαλάζιο φόντο, σὰν ἄπειρες σημαιούλες ποὺ πετοῦν σὲ μιὰ ἀόρατη Δόξα.

Εὔα

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΗΑΟΝΗΣ

Ὕστερα ἀπὸ ἕνα μακρινὸ ταξίδι μέσ' τὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανό, διακρίναμε πέρα μακριὰ ἕνα ζαχαρένιο νησί, ποὺ τὰ βουνά του ἤτανε ἀπὸ κομπόστα καὶ οἱ βράχοι του ἀπὸ κρυσταλλωμένη ζάχαρη καὶ καραμέλα. Ποτάμια ἀπὸ σιρόπι τρέχανε στὴν ἐξοχή.

Οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ ἤτανε πολὺ λαίμαργοι, γλείφανε τοὺς δρόμους ὅλους καὶ βουτούσαν τὰ δάχτυλα τους μὲς τοὺς ποταμοὺς καὶ ὕστερα τὰ πιπιλίζανε. Ὑπῆρχαν ἀκόμα καὶ δάση ἀπὸ γλυκόριζα καὶ μεγάλα δέντρα ποὺ ἔπεφταν ἀπὸ αὐτὰ μελικηρίδες, τὶς ὁποίες ὁ ἀέρας ἔφερνε ἴσα-ἴσα μὲς τὸ στόμα τῶν ταξιδιωτῶν, ἂν ἤτανε βέβαια ἀνοιχτό!.. Κι' ὅμως τόσα γλυκὰ μᾶς φανήκαν ἄνοστα, ἠθέλαμε νὰ περάσουμε σ' ἕνα τόπο ποῦ νὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ βρῇ ἐκλεκτὰ φαγητά. Μᾶς βεβαίωσαν τότε πὼς σὲ δέκα λεύγες μακρύτερα ἀπὸ ἐκεί, ὑπῆρχε ἕνα ἄλλο νησὶ ποὺ εἶχε μεταλλεῖα ἀπὸ ζαμπόνια καλουκάνικα καὶ πιπερισμένα καὶ

ρικεύματα. Τὰ σκάφτανε ὅπως σκάφτουνε τὰ μεταλλεῖα τοῦ χρυσοῦ στὸ Περοῦ.

Ἔβρισκε ἐπίσης κανεὶς ἐκεῖ καὶ ποτάμια ἀπὸ σάλτσες, μὲ κρομμύδια. Οἱ τοῖχοι τῶν σπιτιῶν ἤτανε ἀπὸ κρούστα κατὲ.

Κι' ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι συννεφιασμένος βρέχει κρασὶ ὁλωμένο, μὰ τὶς ὁμορφες μέρες ἡ πρωϊνὴ δροσιὰ εἶναι πάντα λευκὸ κρασὶ ὅμοιο μὲ τὸ ἑλληνικό..

Γιὰ νὰ περάσουμε σ' αὐτὸ τὸ νησί, τοποθέτησαν στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ δώδεκα ἀνθρώπους πάρα πολὺ χονδρούς καὶ τοὺς ἀποκοίμησαν· ἀναπνέανε τόσο δυνατὰ καθὼς ροχάλιζαν, ποὺ γέμισαν τὰ πανιά μας μ' ἕνα εὐνοϊκὸ ἀγέρα. Μόλις φθάσαμε στὸ ἄλλο νησί, βρήκαμε στὴν ὄχθη, ἐμπόρους ποὺ πουλούσαν ὄρεξη, γιατὶ συμβαίνει συχνὰ νὰ λείπῃ ἀνάμεσα ἀπὸ τόσα ὄρεκτικά!.. Ἤτανε ἀκόμα κι' ἄλλοι ποὺ πουλούσαν ὕπνο. Ἡ τιμὴ ἤτανε κανονισμένη τόσο τὴν ὥρα... Ἀλλὰ ὑπῆρχαν καὶ ὑπνοι ἀκριβότεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους· αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ ὄνειρα ποὺ ἤθελε νὰ δῇ κανείς. Τὰ πιὸ ὄμορφα ὄνειρα ἤτανε πολὺ ἀκριβά. Ἐγὼ ἐζήτησα τὰ πιὸ εὐχάριστα... στὴν τσέπη μου, καὶ ὅπως ἤμουνα κουρασμένος, πῆγα ἐν πρώτοις νὰ κοιμηθῶ. Ἀλλὰ μόλις πλάγιασα, ἄκουσα ἕνα δαιμονισμένο θόρυβο, τρόμαξα καὶ ζήτησα βοήθεια. Μοῦ εἶπανε πὼς ἀνοιξε ἡ γῆ! Ἀκούοντας μιὰ τέτοια εἴδηση, νόμισα πὼς ἐχάθηκα πλέον... μὲ ἡσύχασαν ὅμως βεβαιώνοντάς με πὼς δὲν κινδύνευα, γιατὶ ἔκει ἀνοίγει ὅλες τὶς νύχτες ἡ γῆ, σὲ ὁρισμένη ὥρα, γιὰ νὰ ξεράσῃ ἀναβρασταὶ ὁριμπτικὰ ποτάμια ἀπὸ ἀφρισμένη σοκολάτα, γάλα καὶ διάφορα λικέρ.

Ἀκούοντας ὅλα αὐτά, σκούπισα τὰ σάλια μου καὶ ἀποκοιμήθηκα ἥσυχος...

(Fénélon) ***Χιόνι***

ΣΤΟΝ ΥΠΝΟ

Πάρε με ὕπνε, πάρε με στὰ κούραστα φτερά σου, γιατὶ ἐκεῖ μόνο θὰ βρῶ τὴν ποθητὴ λησμονιά.

Πάρε με, κι' ἴσως φύγουν ἀπὸ μπροστά μου οἱ ἄγριες εἰκόνες τῆς καταφρόνιας, ποὺ αἰώνια μὲ βασανίζαν. Πάρε με, κι' ἴσως τὰ φτερά σου, διασχίζοντας τὰ πέραντά σου πέλαγα, μὲ φέρουν ἐκεῖ ποὺ μόνο ἕνα ὄνειρο καὶ μιὰ φαντασία μπορεῖ νὰ μὲ φέρει.

Πάρε με, κι' ἴσως στὰνθόσπαρτα ἀκρογιάλια σου ἀντικρύσω ἀγαπημένα πρόσωπα, ποὺ δὲν ἀντίκρυσα ποτέ, γιατὶ ὁ σκληρόκαρδος χάρος τὰ εἶχε ἁρπάξει πολὺ πρόωρα, πρὶν ἀκόμα προφθάσω νὰ δῶ τὸ φῶς τοῦ ἥλιου. Πάρε' με, ὕπνε, ποὺ μὲ τόσο πόθο ζητῶ τὴ συντροφιά σου.

Πάρε με, ὕπνε, πάρε με, στὰ κούραστα φτερά σου.

Ἀνανεύρετη Χαρά.

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Ἕνα δάκρυ ἔλαμπε στὰ μάτια ἑνὸς παιδιοῦ. Μιὰ δροσοπταλίδα ποὺ καθόταν πάνω σ' ἕνα τριαντάφυλλο, τὸ εἶδε καὶ ρώτησε:

— Ποιὸ εἶσαι σὺ τὸ τόσο ὡραῖο ἀδέλφι μου;

Καὶ τὸ δάκρυ ἀπάντησε:

—Εἶμαι τὸ ἀνεκτίμητο μαργαριτάρι τῆς θλίψης.

***

Ἕνα παιδάκι ἔπαιζε μὲ τὴ μητέρα του. Σὲ μιὰ στιγμὴ σήκωσε πρὸς αὐτὴ τὰ γλυκὰ σκεπτικὰ μάτια του καὶ ρώτησε:

—Τ' εἶναι, μητέρα, ἡ ψυχή;

— Εἶναι, παιδί μου, ἕνα σπάνιο κόσμημα ποὺ τὸ φυλάμε σ' ἕνα σάπιο κουτί.

***

Μιὰ σοφὴ μέλισσα δούλευε ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ. Ἕνας τζίτζικας, ποὺ τραγουδοῦσε σ' ἕνα δένδρο, τῆς εἶπε:

—Δὲ βαρέθηκες νὰ δουλεύῃς;

Ἔχεις μαζέψει τόσα ποὺ θὰ σοῦ ἐφθαναν νὰ ζήσῃς ἕνα χρόνο. Μὴ σκέπτεσαι διαρκῶς τὸ κέρδος καὶ ξεκουράσου λίγο.

Καὶ ἡ μέλισσα, ποὺ ἤταν ἀληθινὰ σοφή, εἶπε:

—Δὲν δουλεύω γιὰ κέρδος ἀλλὰ γιὰ εὐχαρίστηση.

Συλφίς.

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

ΜΟΓΣΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ

Κάποτε ὁ διάσημος συνθέτης Σοῦμαν ἐπισκέφθηκε ἕνα μοναστήρι. Ὁ ἡγούμενος, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, ἔπαιξε μὲ χιλιες δυὸ παραφωνίες ἕνα κομμάτι στὸ ἁρμόνιο,

Ὅταν τελείωσε, ζήτησε τὴ γνώμη τοῦ Σοῦμαν γιὰ τὴν ἐκτέλεση.

Ὁ Σοῦμαν, ἀφοῦ δύστασε λιγάκι, ἀποκρίθηκε:

— Τί νὰ σᾶς πῶ; παίξατε σύμφωνα μὲ τὰ... παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου.

— Δηλαδή;

— Νὰ σᾶς πῶ, σεβασμιώτατε, ἡ ἀριστερά σας δὲν ἐγνώριζε τί ἐποίει ἡ δεξιά σας!

(Ἀπὸ τὸ γαλλικό).

Ἔνδοξη Σημαία

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ κὺρ - Χρῆστιος ὁ μαραγκὸς στέλνει τὸ μαθητούδι του στὸν ξάδερφό του τὸν κὺρ Γιάννη, νὰ τοῦ ζητήσῃ δανεικὲς πενήντα δραχμές.

Τὸ μαθητούδι γυρίζοντας:

— Δὲν εἶναι στὸ σπίτι ὁ κὺρ Γιάννης, ἀφεντικό.

— Μπά! καὶ ποιὸς σοῦ τὸ εἶπε;

— Ὁ ἴδιος!

Λιλίκα Μανουσάκη

***

Ὁ δάσκαλος: — Καὶ τὰ δόντια ποὺ βγάζομε τελευταῖα, πῶς λέγονται;

Ὁ μαθητής: —Ψεύτικα, κύριε!

Τρικαλινὸς

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 4 Αὐγούστου 1930

ΓΙΑ τὸ ζήτημα τῶν ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν, ποὺ ἀνακινήθηκε πάλι ἀπὸ μερικές μου παρατηρήσεις στ' Ἀποτελέσματα τῶν τελευταίων Διαγωνισμῶν κι' ἀπὸ μιὰν ἀπάντηση τῆς ***Περιπλοκάδος***, μοῦ-γράφουν πολλοί. Ἂς ἀκούσουμε σήμερα μερικούς, καὶ τοὺς ἄλλους,—ἄσους δὲν λένε τουλάχιστο τὰ ἴδια— τοὺς ἀκοῦμε στὸ ἐρχόμενο.

Ἡ ***Συγουρόμαλλη*** ἀμφισβητεῖ τὸν ἰσχυρισμὸ ὅτι τὰ κορίτσια εὐκαιροῦν περισσότερο ἀπὸ τ' ἀγόρια. Ὅσο κι' ἂν δὲν ἐργάζωνται σὲ γραφεῖα ἢ δὲν σπουδάζουν σὲ ἀνώτερες σχολές, πάντα ἔχουν κι' αὐτὰ τὶς δουλειές τους, κι' ὅλες οἱ δουλειὲς – ὄχι μόνο οἱ σπουδαῖες—ἀπαιτοῦν καιρό. Ὁ μόνος λόγος ποὺ τ' ἀγόρια δὲν κατηγίνονται πολύ, καὶ φυσικὰ δὲν διαπρέπουν σὰν τὰ κορίτσια, στοὺς Διαγωνισμούς, στὴ Σελίδα Συνεργασίας κτλ., εἶναι ὅτι τοὺς ἔλειψε ὁ ζῆλος ἐκεῖνος κι' ὁ ἐνθουσιασμὸς ποὺ εἶχαν τὰ παλιὰ Διαπλασόπουλα. Κι' ἡ ***Συγουρόμαλλη*** θυμίζει τὸν ***Τέλλο Ἄγρα***, τὴ ***Μεσσηνιακὴ Ἀκτή***, τὸ ***Τραγούδι τῆς Δευτεριᾶς***, τὸν ***Βασίλειο Βουλγαροκτόνο***, τὸν ***Ἄρη***, τὸ ***Πειραχτήριο***, τὸ ***Νικητὴ τῆς Ἀθρι***, τὸ ***Καλαμαριανὸ Δουλούδι*** καὶ ἄλλα, ὅλα ἀγόρια, τῆς Μεγάλης Τάξης, μὲ ἀσχολίες ὀχι λιγώτερες βέβαια ἀπ' τῶν σημερινῶν ἀγοριῶν, ποὺ ἐστόλιζαν τὴ Σελίδα μας μὲ στίχους ἀληθινὰ ποιητικοὺς, κομμάτια ποὺ ξεχώριζαν γιὰ τὴ βαθειά τους σκέψη, κι' εἶχαν ἀλλεπάλληλες ἐπιτυχίες σ' ὅλους τοὺς Διαγωνισμούς. Αὐτὰ τ' ἀγόρια τὰ διαλεχτὰ χρησίμευαν γιὰ παράδειγμα καὶ στ' ἄλλα, τὰ φιλοτιμοῦσαν, τοὺς μετέδιδαν τὸ ζῆλο τους καὶ τὸν ἐνθουσιασμό τους, ἀπαράλλαχτα ὅπως σήμερα οἱ διαλεχτὲς Διαπλασοπούλες κρατοῦν σ' ἐνθουσιασμὸ καὶ ἀμιλλα ὅλα τὰ κορίτσια. Ἕνα τέτοιο πρᾶγμα χρειάζονται καὶ τὰ τωρινὰ ἀγόρια: νὰ προηγηθοῦν μερικὰ στὴν κίνησι καὶ νὰ φιλοτιμήσουν καὶ τἄλλα. Καὶ τὸ μεγάλο γράμμα τῆς ***Συγουρόμαλλης***,— ποὺ ὁπωσδήποτε τὸ συνώψισα σ' αὐτὲς τὶς γραμμές,—τελειώνει ἔτσι: «Συνολικὰ ἐμεῖς τὰ κορίτσια οὔτε τὰ δῶρα τῆς φύσης ἔχουμε ἀφθονώτερα, οὔτε τὴν εὐνοια τῆς τύχης μεγαλύτερη, οὔτε καὶ τὸν καιρὸ περισσότερο. Ἔχουμε μόνο περισσότερο ζῆλο, ἐργαζόμαστε πιὸ συστηματικά. Ἂς ἐργασθοῦν τὸ ἴδιο καὶ τ' ἀγόρια, καὶ δὲν θὰ δυσαρεστηθοῦμε καθόλου ἂν θἄρθῃ καιρὸς ποὺ θὰ παίρνουμε μοιρασμένη τὴ νίκη. Τὴν ἀξία τους θὰ τὴ σεβασθοῦμε. Δὲν ἔχουμε φιλοδοξίες».

Ἡ ***Μεγάλη Ἑλλὰς*** μὲ ἀπορία της εἶδε νὰ λέῃ ἡ ***Περιπλοκὰς*** πὼς τὴν γνωρίζει καὶ πὼς παίζει πιάνο. Γιατὶ ἂν τὴν ἐγνώριζε, θὰ ἤξερε ὅτι πιάνο δὲν παίζει... Ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι ἄλλο: Πραγματικῶς ἕνα κορίτσι 14 ἐτῶν ἰσοδυναμεῖ μ' ἐν' ἀγόρι 16; Δὲν τὸ παραδέχεται. Γιατὶ ἂν ἤταν σωστό, στὰ σχολεῖα δὲν θὰ δεχόνταν ἀγόρια καὶ κορίτσια ἀπὸ τὴν ἴδια ἡλικία οὔτε θὰ τοὺς ἔδαζαν τὰ ἴδια μαθήματα. Δὲν παραδέχεται ἐπίσης ὅτι στὴ Μικρὴ Τάξη τἀγόρια, ὅπως λέει ἡ ***Περιπλοκάς***, «δὲν ὑστεροῦν καθόλου». Στοὺς Διαγωνισμοὺς ποὺ τἀποτελέσματά τους δημοσιεύθηκαν φέτος, «πλὴν τοῦ Ζωγραφικῆς καὶ Φωτογραφίας, ποὺ ὁ ἕνας ἀπαιτεῖ ἰδιαίτερο τάλαντο, ὁ δὲ ἄλλος... μηχανή», βλέπει ὡς τὴν ἡλικία τῶν 15 ἐτῶν (μικρότερα δὲν μποροῦν «νὰ μποῦν σὲ γραφεῖο ἢ νὰ σπουδάζουν ἐπιστήμη Α' Βραβεῖα, κορίτσια 24, ἀγόρια 12. Β' Βραβεῖα, κορίτσια 12, ἀγόρια 9. Γ' Βραβεῖα, κορίτσια 15, ἀγόρια 14. Ὥστε καὶ στὴ Μικρὴ Τάξη ὑπερτεροῦν τὰ κορίτσια. «Δὲν εἶναι ὅμως λόγος αὐτὸς νὰ χαιρόμαστε, ὅπως φαντάζονται τἀγόρια, — ἀξακολουθεῖ ἡ ***Μεγάλη Ἑλλάς***.—Ἀπεναντίας! Ἔχω τὴν ἰδέα ὅτι τὰ διανοητικὰ χαρίσματα εἶναι πιὸ ***χρήσιμα*** στἀγόρια. Αὐτὰ θὰ γίνουν γιατροί, δικηγόροι, πολιτικοὶ κτλ, καὶ θὰ παίρνουν κόσμο καὶ κόσμο στὸ λαιμό τους, ἂν θὰ ὑστεροῦν' ἐνῷ τὰ κορίτσια, κι' ἂν ὑστεροῦν, λίγο εἶναι τὸ κακό». Στὸ τέλος μοῦ γράφει κι' αὐτά: «Κι' ἐγὼ δὲν βρίσκω καμμιὰ ὁμοιότητα στὴ Λίμνη τῆς ***Κυρᾶς τῆς Θάλασσας*** μὲ τὴ Λίμνη τοῦ Λαμαρτίνου ποὺ τὴν ἔχω στὸ γαλλικὸ καὶ στὶς μεταφράσεις Βαλαωρίτη καὶ Σημηριώτη. Ἡ ***Κυρὰ τῆς Θάλασσας*** γράφει πάντα ὡραιότατα ποιήματα, ὅπως ἡ ***Κόρη τῶν Ἀθηνῶν*** ὡραιότατα πεζά.»

Κατὰ τὸν ***Γόρδιο Δεσμὸ*** ἡ «δῆθεν» ὑπεροχὴ τῶν κοριτσιῶν εἶναι «φαινομενική». Γιατὶ ἄλλα λογοκλοποῦν καὶ παρουσιάζουν στὴ Σελίδα ξένα ἔργα γιὰ δικά τους· ἄλλα εἶναι ἀγόρια, ποὺ μασκαρεύονται σὲ κορίτσια. Ἀλλὰ ποῦ στηρίζει ὁ ***Γόρδιος Δεσμὸς*** αὐτὸ τὸν ἰσχυρισμό; Σὲ βυθὸ «γεγονότα» ποὺ μοῦ κατήγγειλε. Τὸ ἕνα εἶναι ἡ δῆθεν σύλληψη τῆς «Λίμνης» τοῦ Λαμαρτίνου ἀπὸ τὴν ***Κυρὰ τῆς Θάλασσας***—πρᾶγμα ποὺ τὸ ἀπέκρουσα καὶ τὸ ἀποκρούω ὡς ἐντελῶς ἀνυπόστατο—καὶ τὸ ἄλλο ἡ περίπτωση κάποιου, ποὺ ἐνεγράφει, λέει, καὶ διαγωνίζεται ὡς κορίτσι,—πρᾶγμα ποὺ κι' ἂν ἀληθεύει, δὲν ἔχει καμμιὰ ἀπολύτως σημασία, ὡς κάτι ἐξαιρετικὸ καὶ μοναδικό. Μὲ ἄλλους λόγους, ὁ ***Γόρδιος Δεσμὸς*** δὲν μᾶς λέει τίποτα. Δείχνεται μόνο μισογύνης, ποὺ δὲν εἶναι καθόλου... τῆς μόδας, — στὴν ἐποχὴ μας, βλέπετε, οἱ ἄνδρες δίνουν στὴ γυναῖκα τὴ θέση καὶ τὴν τιμὴ ποὺ τῆς ἀνήκει,—καὶ θυμίζει στὸ τέλος τὴν παροιμία «μακρυὰ μαλλιά, κοντὴ γνώση», ποὺ ὄχι μόνο δὲν εἶναι, ὅπως λέει, «σοφία τοῦ λαοῦ», ἀλλ' ἡ μεγαλύτερη κουταμάρα. Παρατηρῶ στὸ ***Γόρδιο Δεσμὸ*** πὼς ἂν θέλῃ νὰ παίρνῃ μέρος στὶς συζητήσεις μας, πρέπει νὰ σκέπτεται νὰ προσέχῃ, νὰ ἐξετάζῃ καλὰ τὸ θέμα καὶ νὰ λέῃ πράγματα λογικά, βάσιμα, καὶ πρὸ πάντων πιὸ εὐγενικά. Ἐγὼ μάλιστα ἔχω τὴν ἰδέα πὼς αὐτὰ δὲν τὰ πιστεύει οὔτε ὁ ἴδιος, ἀλλὰ τὰ λέει ἔτσι, γιὰ νὰ φαίνεται ἐκκεντρικὸς καὶ νὰ κάνῃ

φιγούρα. Γιατὶ ἀπὸ ἄλλα του πράγματα, ξέρω πὼς εἶναι εὐγενικὸ παιδὶ καὶ λογικό. Ναί, καλέ! ἔτσι τὰ λέει.

Τὸ ***Ἀνούρδιστο Ρολόϊ***—ἀγόρι—λέει κάτι σωστό: Ἂν νικήσουν τὰ κορίτσια καὶ στὸ Β' αὐτὸ Πένταθλο, τἀγόρια πρέπει νὰ ὁμολογήσουν τὴν ἥττα τους, χωρὶς νὰ προβάλλουν τὴ δικαιολογία ὅτι αὐτὰ εὐκαιροῦν λιγότερο. Γιατὶ τώρα τὸ καλοκαίρι, ἀγόρια καὶ κορίτσια εὐκαιροῦν τὸ ἴδιο. Καὶ τελειώνει μ' αὐτὴ τὴν ἔκκληση: «Ἐμπρὸς λοιπόν, Διαπλασόπουλα! ἂς ἐργασθοῦμε μὲ πεῖσμα γιὰ τὴ νίκη καὶ τὴ δόξα τοῦ φύλου μας, νὰ δείξουμε πὼς εἴμαστε ἄντρες!».— Ὅσο γιὰ τἀποτελέσματα τῶν Διαγωνισμῶν, εἶπα βέβαια ὅτι δημοσιεύθηκαν πιὰ ὅλα τῶν παρανῶν, ἐννοοῦσα ὅμως τῶν ἐκτάκτων. Εἰδεμὴ ξέρω πὼς μένουν ἀκόμα κάμποσοι Διαγωνισμοὶ Λύσεων, καθὼς καὶ ὁ Διαγωνισμὸς πρὸς σύνθεσιν Ἀσκήσεων. Στιγὰ-στιγὰ θὰ δημοσιευθοῦν κι' αὐτῶν ὅλων. Καὶ Διαγωνισμὸ Ἀσκήσεων θὰ προκηρύξω τὸν Σεπτέμβρη γιὰ τὴν Α' Ἐξαμηνία τοῦ 1931, γιατὶ ἔχω Ἀσκήσεις νὰ περάσω ὡς τὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ χρόνου. Τώρα, βλέπετε, χρησιμοποιῶ κι' ἀπὸ τὶς συλλογὲς τοῦ Α' Πεντάθλου.

Πραγματικῶς, ***Πάνθεια Ἀδραδάτου***, εἶχα πεῖ ὅτι γιὰ τὸ Ἀγώνισμα Λύσεων τοῦ Πεντάθλου θὰ δημοσίευα Ἀσκήσεις μόνο ἀπὸ τὴ δική σου Συλλογὴ καὶ τῆς ***Μεγάλης Ἑλλάδος*** ποὺ εἴδαθε ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ. Εἶχα ξεχάσει ἄρωμα ὅτι οἱ Συλλογὲς σας τοῦ Πεντάθλου ὁλάκερες δημοσιεύθηκαν πέρσι μὲ τ' ἀποτελέσματα. Νἄβαζα ἀπὸ τὶς ἄλλες σας, τοῦ τρέχοντος Διαγωνισμοῦ· Δὲν βρῆκα ἀρκετὰς ὅπως τὶς ἤθελα, γιατὶ τὶς καλύτερες κι' αὐτῶν τῶν Συλλογῶν τὶς ἔχω ἤδη δημοσιεύσει. Ἐπροτίμησα λοιπόν, γιὰ νὰ καταρτίσω μιὰ Συλλογὴ ὁπωσ χρειαζόταν, νὰ πάρω Ἀσκήσεις ἀπὸ ἄλλες Συλλογὲς ποὺ διαχρίθηκαν στὸ Πένταθλο τοῦ 1928-29. Καὶ δὲν εἶναι τίποτα σπουδαῖο, ἂν μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ποὺ θὰ διαγωνισθοῦν θἄχουν μιά, δυὸ ἢ τρεῖς λύσεις ἐξασφαλισμένες. Εἶναι τόσο καλοὶ λύτες ὅλοι αὐτοί, ὥστε θὰ τὶς εἶχαν κι' ἂν αἱ Ἀσκήσεις ἦταν δικές σας. — Τί; μεταφράσεις τοῦ Ἐπιγράμματος τοῦ Αἰσχύλου ἀπὸ τὸν Σῖμο Μενάρδο (ὄχι Μενάνδρο ποὺ τὸν λές), τὸν Σάρρο κλπ. τὶς ξέρω ὅλες· ὥστε κανένας δὲν θὰ μὲ γελάσῃ, ἔννοια σου. Ἀπὸ τὶς δυὸ δικές σου, ποὺ ὡραῖες, προτιμῶ τὴν ἀνομοιοκατάληκτη. Μοῦ ἄρεσε πολὺ κι' ἡ σατυρικὴ παράφραση στὸ ὕφος τῶν ἐπιτυμβίων τοῦ ΙΘ' αἰῶνος... Ὄχι, στὸ Πένταθλο δὲν μπορεῖς νὰ διαγωνισθῆς πάλι, ἐκτὸς ἂν θέλῃς νὰ τεθῆς ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ. Καὶ ναί μὲν τώρα θὰ διαγωνιζόσουν στὴ Μεγάλη Τάξη, ἐνῷ πρόπερσι διαγωνισθῆκες καὶ νίκησες στὴ Μικρή· ἀλλὰ τέτοιον δρο δὲν ἔχω θέσει. Μόνο ποὺ ἡ ἐρώτησή σου μὲ κάνει τώρα νὰ τὸν σκεφθῶ. Κι' ἴσως θὰ ὁρίσω στὸ μέλλον, ὅτι ὁ Νικητὴς στὴ Μικρὴ Τάξη μπορεῖ νὰ διαγωνισθῇ καὶ στὴ Μεγάλη, ἀλλὰ πολὺ ἀργότερα, τέσσαρα ἢ κι' ἕξη χρόνια μετὰ τὴν πρώτη του νίκη. Νὰ ἰδοῦμε τί λένε κι' οἱ ἄλλοι γι' αὐτό.

Ἡ ***Φιλόσοφη***, ποὺ ἔχει διαβάσει ὅλα σχεδὸν τὰ ἔργα τοῦ κ. Ξενοπούλου, εἶχε μεγάλη ἐπιθυμία νὰ τὸν γνωρίσῃ κι' ἀπὸ κοντά· καὶ μιὰ μέρα τὸν ἐπισκέφθηκε στὸ γραφεῖο του καὶ μίλησε κάμποσο μαζί του. Μοῦ γράφει λοιπὸν ἐνθουσιασμένη, ὅτι ἐννοεῖ κανεὶς πολὺ καλύτερα τὸ ἔργο ἑνὸς συγγραφέα ἀφοῦ τὸν γνωρίσῃ καὶ ὡς ἄνθρωπο. Γι' αὐτὸ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. "Ὄχι ὅμως τόσο λίγο,—νομίζω—ὅσο ἡ ***Φιλόσοφη*** γνώριζε τὸν ἀγαπημένο της συγγραφέα. Ὡστόσο ὁ κ. Ξ. τὴν εὐχαριστεῖ πολὺ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα ποὺ τοῦ ἔστειλε, κι' εὐχαριστῶ θὰ τὴν ξαναΐδῃ ὅταν θὰ γύρισῃ ἀπ' τὸ νησί της.

Χαίρω πολύ, ***Ἀγοροκόριτσο***, ποὺ μοῦ γράφεις τώρα συχνά. Γιὰ τὸ κομμάτι σου δὲν ξέρω ἀκόμα, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λυπηθῆς ἂν τυχὸν ἀπορριφθῆ κι' αὐτὸ σὰν τὸ πρῶτο. Δὲν βλέπεις πόσα ἀπορρίπτω κάθε μέρα, καὶ παιδιῶν μάλιστα ποὺ τοὺς ἔχω ἐγκρίνει πολλά; Οὔτε εἶσαι πάλι καμμιὰ δλωσδιόλου ἀρχαρία, γιὰ νὰ σὲ κρίνω μὲ ἐπιείκεια καὶ νὰ σοῦ δημοσιεύσω κάτι «πρὸς ἐνθάρρυνση», ὅπως τὸ κάνω καμμιὰ φορά. Πολὺ σωστὰ αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις γιὰ τὰ πνευματικὰ καὶ τὰ σωματικὰ ἀγωνίσματα. Οἱ ὧρες πρέπει νὰ εἶναι μοιρασμένες, ἡ σωματικὴ καλλιέργεια νὰ συμβαδίζῃ μὲ τὴν πνευματική.

Ἡ ***Ἄστρη Ἀραπίτσα***, κάθε μέρα, τὸ μεσημέρι, ἀφοῦ δὲν ἔχει νὰ κάνῃ τίποτα, κάθεται στὴ βεράντα τοῦ ἐξοχικοῦ της σπιτιοῦ καὶ, μ' ἕνα μολύβι στὸ χέρι, γράφει κομματάκια γιὰ τὴ Σελίδα. Θὰ γράψῃ ἔτσι πολλὰ· καὶ στὸ τέλος, θὰ διαλέξῃ τὰ καλύτερα, θὰ τὰνετιγράψῃ καὶ θὰ μοῦ τὰ στείλῃ. Ἀλλὰ δὲν θὰ τὴ νοιάσῃ καθόλου ἂν ἀπορριφθοῦν, ὅπως καὶ γιὰ τὸ πρῶτο ποὺ μοῦ ἔστειλε καὶ ποὺ εἶναι βέβαιη, λέει, πὼς θὰ τὸ ἰδῇ σήμερ' αὔριο στὶς ἀπερρίψεις. Ἀλλὰ ποῦ τὸ ξέρει; Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ξέρῃ ἀπὸ πρίν...

Εὐβοϊκὸ Ἀκρογιάλι, αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο, εἴδες, σοῦ ἐνέκρινα. Πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ πρῶτο σου γραμματάκι, κι' εἶμαι κι' ἐγὼ ἀληθινὰ εὐτυχισμένη ποὺ γνωρίζω τώρα ἀκόμα ἕνα καλό μου παιδὶ ποὺ μ' ἀγαπᾷ τόσο. Γιατὶ ἂν καὶ δυὸ χρόνια συνδρομήτρια, τώρα μόλις, ποὺ ἐμεγάλωσες ἀρκετά, ἀποφάσισες νὰ μοῦ δείξῃς τὴν ἀγάπη σου. Σοῦ ἔστειλα τὸν Ὁδηγὸ ποὺ θὰ σὲ ὁδηγήσῃ σὲ ὅλα.

Καὶ σένα, ***Ἀτσίγγανε***, σοῦ ἔστειλα τὸν Ὁδηγό. Ὄχι, τὸ προηγούμενο γράμμα σου γλύτωσε ἀπ' τὰ χέρια τοῦ κλέφτη καὶ, καθὼς θὰ εἴδες, σοῦ ἀπάντησα στὸ προηγούμενο. Μπορεῖς ἀμέσως νὰ ζητήσῃς τὴν ἀμοιβή σου γιὰ τὸ Α' Βραβεῖο, σύμφωνα μὲ τὸν Ὁδηγὸ ποὺ θὰ διαβάσῃς, καὶ νὰ μοῦ στείλῃς μιὰ φωτογραφία σου καλή, καθαρή, γιὰ νὰ δημοσιεύσω τὴν εἰκόνα σου καὶ νὰ σὲ γνωρίσουν ἔτσι οἱ συνάδελφοί σου, ἀφοῦ βραβεύθηκες.

Κρίμα, ***Δυσόχαρτο!*** Αὐτὲς οἱ ὡραῖες φωτογραφίες, ποὺ μοῦ στέλνεις τώρα, θἄπαιρναν σίγουρα ἕνα Βραβεῖο, ἴσως μάλιστα καὶ πρῶτο· Ἀλλὰ τί νὰ σοῦ κάμω, ἀφοῦ ***δὲν τὶς ἔλαβα*** τὴν πρώτη φορὰ ποὺ τὶς ἔστειλες; "Αν τὶς εἶχα λάβει, καὶ τὶς ἔχανα ἐγώ, καὶ τὶς ξανάβρισκα, μάλιστα· ἀλλὰ τώρα ἡ ἐπανόρθωση εἶναι ἀδύνατη. Γιατὶ τότε καθένας, μετὰ τὴ δημοσίευση τῶν ἀποτελεσμάτων ἑνὸς Διαγωνισμοῦ, θὰ μποροῦσε νὰ μοῦ στείλῃ μιὰν ἀπάντηση, ἰσχυριζόμενος ὅτι τὴν ἔστειλε κι' ἐχάθηκε στὸ ταχυδρομεῖο. Βέβαια, γιὰ σένα δὲν ἔχω καμμιὰ ἀμφιβολία: Ἔτσι ἔγινε. Ἀλλὰ μπορῶ νὰ τὸ καθιερώσω; Θἄταν, καθὼς λένε, πολὺ «κακὸ προηγούμενο». Ἂς εἶναι, σὲ προσεχῆ Διαγωνισμὸ μοῦ ξαναστέλνεις αὐτὲς τὶς φωτογραφίες, ἂν ἐντωμετταξὺ δὲν θἄχῃς κάνει καὶ καλύτερες.

Χαραυγή, τὰ ὀνόματα τῶν ἐννέα Μουσῶν: εἶναι Πολύμνια, Ἐρατώ, Κλειώ, Οὐρανία, Τερψιχόρη, Εὐτέρπη, Καλλιόπη, Θάλεια καὶ Μελπομένη. Ἦσαν θυγατέρες τοῦ Διός καὶ τῆς Μνημοσύνης. Μερικοί, κατὰ λάθος, βάζουν στὶς Μοῦσες καὶ τὴν Ἀγλαΐα. Ἀλλ' αὐτὴ εἶναι μία τῶν Χαρίτων.

Ὡραία Ἐπιστολὰς μᾶς ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα οἱ ἑξῆς: ***Ἄγγελος Εὐτυχίας, Πέτρος Ριονσαί, Ρογῆρος, Ἡρωϊκὴ Φέσσα, Βάσιγκτων, Κάποιος, Χιόνι τῆς Ἴδης, Ρασπουτίν, Σίμος Ἐσπέριος, Ἀθηνᾶ, Ναπολεόνη, Ἠλιόβγαλτη, Χαλιμά, Ἰούλιος Καῖσαρ, Σαρδανάπαλος, Ἐλπίζουσα Νεόκης, Ἀθηναῖς, Λευκὸς Κύκνος, Βάτραχος Νο 4, Ἀλίκη Π. Μπέμπη, Θεσσαλικὸ Ρόδο, Λεβάντα, Νεῖνος Αὐγερίτης, Κρητικὸς Ἀέρας, Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιά, Λιλιάκα, Μικρὸς Καλλιτέχνις* καὶ ***Ἔρση Δρόση***.—Σ' ὅσους μπορέσω θἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

«Τὰ Νευρικὰ Παιδιά», τὸ βιβλίο τοῦ Wexberg, ποὺ μετέφρασε ἀπ' τὸ γερμανικὸ ἡ δ. Σταυρούλα Μαρκέτου, βγῆκε. Καθὼς σᾶς εἶπα, εἶναι γιὰ γονεῖς καὶ παιδαγωγούς, ἐνδιαφέρο καὶ χρησιμότατο. Ἀντίτυπα βρίσκονται καὶ στὸ γραφεῖο μου πρὲς 60 δρ. Ταχυδρομικὰ γιὰ τὸ Ἐσωτερικὸ δρ. 5 γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ δρ. 8. Ὅποιος τὸ θέλει, μπορεῖ νὰ μοῦ τὸ παραγγείλῃ.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Μπουμπουλίνα, κ. (ΑΣ). Τολμηρὰ Ἀμαζών, κ. (ΠΑ). Τσιγγανοπούλα, κ. (!;;). Μενεξεδένια, κ. (!;;). Πόλα Νέγκρι, κ. (;;;). Λαρισαῖκο Ἀγκαθάκι, κ. Τζιτζικάκι, κ. (ΕΑ). Βάσιγκτων, ἀ. (;?). Γαλανομάτα, κ. (ΝΠ). Κρινορόδινη, κ. (ΔΠ). Βουνοκορφή, κ. (ΙΣ). Σαλωνίτισσα, κ. (ΑΣ). Κόρη τοῦ Λόγγου, κ. (...) Παινεμένο Ἀνδριωτάκι, ἀ.(;). Ντόριαν, ἀ.(ΕΠ). Δαμιέτη, κ. (;;;). Χάϊδω, κ. (ΑΜ). Κυπριακὴ Αὔρα, κ. (ΑΠ). Ἀταλάντη, κ. (ΕΓ). Αὔρα τοῦ Σαρωνικοῦ, κ. (ΕΖ

ἔγινες καλά· λές, ἄμα «πεισματωθοῦν» τὰ κορίτσια, νὰ σᾶς νικήσουν, καὶ στὴ Ζωγραφική, ὅσο γιὰ διαγωνισμὸ Μουσικῆς, μπορεῖ κάποτε νὰ κάμω· ἀρκεῖ νὰ σὰ συνθέτες ὑπάρχουν καὶ στὸν κόκλο μου.) ***Καπετὰν Τζαβέλλαν*** (ἐμπρὸς λοιπόν, προσπάθησε καὶ . . . καλὴ ἐπιτυχία!) ***Ἄγγελον Γρ. Ἀποστολίδην*** (καὶ τὰ τρία ψευδώνυμα ποὺ προτείνεις γιὰ τὴν ἀδελφή σου, τὰ ἔχουν ἄλλοι). ***Ἀνταβύριον*** (ἔλαβα· εὐχαριστῶ, στέλνω ἀντίγραφον λ/σμοῦ·) ***Συρκοῦφ*** (δὲν ἔλαβα τίποτα· θὰ ἔγινες καὶ οὐ θῦμα τοῦ κλέφτη διανομέα . . .) ***Πλανόδιον Τροβαδοῦρον*** (νὰ ἰδοῦμε, πρέπει νὰ τὸ διαβάσω πρῶτα·) ***Ἔλλην Ὀδ. Κολ.*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ·) ***Δώραν Ἄνθη, Ρεῖκι, Βύρωνα Θ. Θεοδωρόπουλον*** κτλ. κτλ.

Δούλαν Κ. Παπαϊωάννου, Ε. Β. Εὐθυμίου, Ἀντιγόνην, Μικρὸν Ἔδισσαν, Πετροβολήτην, Χρυσοθήραν, Κατσαρίδαν, Κόρην τοῦ Κύκνου (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***5 Αὐγούστου***, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 25ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τούτου αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 9 Ὀκτωβρίου.

512. Δεξίγριφος

Πρόθεση καὶ λουλούδι
Πᾶνε μαζί-μαζί
Κι' ἕνας ἀπ' τοὺς Τιτᾶνες
Ἀμέσως ἀναζεῖ.

Ἀνδαλουσία

513. Συλλαβόγριφος

Ἕνα ποτάμι ἑνώθηκε
Μὲ μιὰν ἀντωνυμία
Καὶ πόλη φανερώθηκα
Ἀρχαία στὴν Ἀσία.

Ζακυνθινὸ Μενεξεδάκι

514. Στοιχειοτονόγριφος

Νῆσος εἶν' ἑλληνική,
Τὸ κεφάλι ἂν τῆς κοπῇ
Κ' ἂν ὁ τόνος κατεβεῖ,
Βέβαια θἀφανισθῇ
Ἀλλ' αὐτὸ ποὺ θἀπομείνῃ,
Εὔκολα νερὸ θὰ γίνῃ.

Ἀκεύρδιστο Ρολεῖ

515. Αἴνιγμα

Τὸ ἀρσενικό μου ἐπίσκοπος
Στὴ Δύση ἀναγορεύθηκε·
Τὸ θηλυκό μου τρώγεται . . .
Μὰ ποιὸς θνητὸς τὸ γεύθηκε;

Μεγάλη Ἑλλάς

516. Ἀστὴρ

* * *
* * *
* * *
* * *
* * * * Α * * * *
* * *
* * *
* * *
* * *

Ὁριζοντίως μέγα ἀγώνισμα πολλαπλοῦν· καθέτως, ἀρχαῖος φιλόσοφος· διαγωνίως, ἱστορικὴ πόλις τῆς Ἀσίας (οὐδέτερον πληθυντικὸν) καὶ περίφημον ὄρος τῆς Ἑλλάδος.

Νίκος Τσακουμάγκου

517. Κρυπτογραφικὸν

1234256728=Βασιλεὺς
2568 =Βλῆμα
316728 =Ἐπίθετον
423128 =Ἄς ἐλευθερωθῇ
52128 =Πόλις
6568 =Πτηνὸν
73528 =Γεωμετρικὸν
82126 =Ἄρχ. πόλις

Κυπριώτικη Δορκάς

518-522. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ, ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Κύκλωψ, Ἀσία, κύκλος, Μαρία, γοερός.

Ἀβροπούπουλη

523. Διπλῆ Ἀκροστιχὶς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν θεάν, τὰ δὲ τρίτα γράμματα πόλιν τῆς Ἀλβανίας:

1, Πτῶσις· 2, Βαλκανικὸν Κράτος· 3, Τρόφιμον· 4, Κερασφόρον· 5, Πόλις τῆς Γερμανίας· 6, Πέλαγος· 7, Μέρος τῆς κεφαλῆς.

Μελαχρεινὴ τοῦ Σκέττιν

524. Φωνηεντόλιπον

κλσ - * - τντζρς - κ - βρκ - τ - κπκ

Ρασπουτίν

525. Γρῖφος

ις
ις ις ις ις ις
Δεῦτε Ῥάφ
ις ις ις ις ις
ις

Ἀναγεννηθεῖσα Ἑλλὰς

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

526. Sans Voyelles

pvrt - n - st - ps - vc

Ἥρω

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 21

291. Ἰκόνιον (εἰκών, ἴον). — 292. Τῆλος-Τῆνος-τόνος.— 293. Πολίτης-ὁπλίτης. — 294. Ἡ γέφυρα.—295.

ΣΙΔΩΝ	296. ΛΑΜΙΑ (Ἀμαλία, μάλα, Ἰμαλάτα).
ΔΙΣ	297-301. Διὰ τοῦ ΓΑ:
ΩΣ	***Βόλγας, γάμος, γαμβρός, ἀγαθός, ἐργάτης.***—302. ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ (Τῆνος, λΕων, ΠάΡνης, ΛειΨία, τίγρις, στόμαΧος, ΖάκυνθΟς, ΦεβρουάΡιος, ΠερσεφόνΗ.) —
Ν	303. Λάσκαλε πού δίδασκες καὶ νόμο δὲν ἔκρατεις.—304. ***Ἡ Ἑλλὰς εἶναι πατρίς μου*** (υἱέ λα σὺν ε πὰ τρὶς μου). — 305. Foulemouile.—306. Aide-toi et Dieu t'aidera.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἐγκαίρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 34 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος δρχ. ***25***, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. ***28,50*** διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. ***35*** διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894—1929) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 36 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894-1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. ***30*** καὶ ραμμένος δρ. ***35***, Ὁ δὲ ***Τόμος τοῦ 1929*** τιμᾶται ἄρραφος δρ. ***110*** καὶ ραμμένος δρ. ***115***.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. ***5*** ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. ***15*** ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. ***23*** εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

| Α' — 658 |

Διαγωνισμὸς ἀματεχνιστῶν φωτογραφιῶν, βραβεῖα 3, προθεσμία μηνιαία, συμμετοχὴ δίδραχμος, Μαρτίνον Γκαϊτλιχ, Ἡράκλειον Κρήτης.

Ναυτοπρόσκοπος, Χιόνι τῆς Ἴου

| Α' — 659 |

Ποιός-ά θ' ἀρνηθῇ ἕνα τετραδιάκι σὲ μιὰ πονεμένη καρδιά; Δ/σις (Α' 322).

Ἐλπίζουσα Νεότης

| Α' — 660 |

Δὲν πιστεύω ν' ἀρνηθῇ κανεὶς ἕνα γράμμα ἢ τετραδιάκι στὸ Λαρισαϊκὸ Ἀγαθάκι. Δ/σις: Ζαντούλα Καλαμάρα, ὁδὸς Ἱπποκράτους, Λάρισα.

| Α' — 661 |

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Κατόπιν διμήνου νάρκης ἡ «Μ.Α.Δ.» ἐξακολουθεῖ τὴν δράσιντης. Τρέμετε. Προσεχῶς ἀποτελέσματα Διαγωνισμοῦ. Σιμώνη—Παπαδημητρίου, Βάτραχος Νο 1 Δημητριάδης, Βάτραχος Νο 3 = Λάδης, Βάτραχος Νο 4 = Ἀνδρεόπουλος, Βάτραχος Νο 5 = Λεοντιάδης, Βάτραχος Νο 6 = Μοράλης. ὁ Τρομερὸς

Ἐδουάρδος Λὼ

| Α' — 662 |

Ἑνώσατε Ἀπάχη, Αἱματοβαμμένη Δόξα, Κρυταλλένια Βρυσούλα, ἐὐχαριστῶ, μὰ δὲν εἶναι κατόρθωμα νὰ συνδέσῃ κανεὶς ἕνοιμες ἐρώσεις. — Δὲν Ζουάν, στάθηκε ἀδύνατον νὰ καταλάβω τί λές. ("Οπου ἀποδεικνύεται Ξένοιαστε Ἀπάχη ὅτι ἔχεις ἐντελῶς ἄδικο στὴν Α' —635 ἀγγελία σου), θέλεις νὰ πῆς ὅτι δὲν εἶσαι τρελλός; μὰ τότε ἡ θεωρία τοῦ Σουρῆ; «Ποιὸς ἄλλος, ποιὸς πολύ, ὅλοι εἴμαστε τρελλοί»; Ὅσο γιὰ τὸ «Λιάνα» δὲν φιλοδοξῶ βέβαια νὰ εἶμαι ἡ ἡρωΐς τοῦ Henri Asdel, ἡ μήπως γιατὶ δὲν σοῦ τὰ κάμνω λιάνα; **Λιάνα**

| Α' — 663 |

ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ (Δ. Σ)

ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΜΑΣ
ΤΙΜΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:
Εὐγενικώτερο Διαπλασσόπουλο ἀνακυρηχτηκε Ο ΠΑΡΑΜΥΘΕΝΙΟΣ. Α' ΒΡΑΒΕΙΟ=ΚΟΔΑΚ.
Τὸ Β' ΒΡΑΒΕΙΟ — ΟΙ ΑΘΛΙΟΙ (1-5) καὶ Γ' ΒΡΑΒΕΙΟ=Ο ΚΑΤΗΦΟΡΟΣ. Ὁ κλῆρος τὰ χάρισε στὸν ΑΣΠΡΟ ΚΡΙΝΟ καὶ Γ. ΣΤΙΝΗ. Λοιποὺς εὐχαριστοῦμε.
«Εὐθυμοι Νέοι» «ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ» γιὰ τὶς ἐξυπνάδες σας, σᾶς στεφανώνουν μὲ στεφάνι τῆς ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΣ: Ναπολέων=Ν. Δαρδούφας, Ναπολεώνη=Δ. Μανουσάκη, Ἄρατος=Ν. Δαρδούφας, Ἑρμῆς =Κ. Δαρδούφας. Τσὶν-Τσὶν = Γ. Δαρδούφας. Ὄμορφη ἡ Surprise?
«Ἱερὴ Ἐξέταση»: ἀπὸ ποῦ ξεφύτρωσες ἐδῶ πάλι; ἀδερφάκι Ἀνεμοστρόβιλε, δὲ σοῦ γεμίζουμε τὸ μάτι;

| Α' — 664 |

Πρωτομαίνοντας στὸν μυρωμένο Διαπλασόκοσμο, χαιρετῶ ὅλους-ες. Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους-ες. Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά. Στείλατε στὴν Δ/σιν: Κύριον Γεώργιον Ἀθανασίου εἰς Ἄνδρον, διὰ τὸ:

ΠΑΙΝΕΜΕΝΟ ΑΝΔΡΙΩΤΑΚΙ

| Α' — 665 |

Παρακαλοῦνται ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ: 6, 8, 9, 15, 16, 20 νὰ γράψουν τάχιστα Δ/σῆ των. (ἐντολὴ τοῦ προέδρου)

Βάτραχος Νο 3

| Α' — 666 |

Ἕνα παλιὸ Διαπλασόπουλο, ποὺ λόγοι ἀνεξάρτητοι τῆς θέλησής του τόκαναν νὰ τραβηχτῇ κάμποσο καιρό, ξανάρχεται στὸν κόκλο σας, χαιρετώντας ὅλους-ες, μὲ τὸ νέο του ψευδώνυμο: **Ντάριαν**

| Α' — 667 |

ΟΙ ΒΑΤΡΑΧΟΙ (Δ. Σ.)

Σὰ λαχεῖα μας δίνουμε ἀκόμα ΕΝΟΣ ΜΗΝΟΣ προθεσμία, γιὰ ν' ἀγοράσουν ΟΛΟΙ ΚΙ' ΟΛΕΣ. Παραμυθένιε, γράψε Δ/σῆ σου γιὰ νὰ στείλουμε τὸ Βραβεῖο.

| Α' — 668 |

Γιὰ νὰ ἔχουμε ἀργότερα μιὰ ἀνάμνηση ἀπ' τὴ χαρούμενη ζωὴ τῆς Διαπλάσεως ἀλληλογραφοῦμε, ἀνταλλάσσουμε τετραδιάκια μὲ Διαπλασόπουλα ἐς 15 ἐτῶν καὶ ἄνω. Δ/σις: Λ. Ρήγαν, Δαφνομήλη 32-Α. Ἀθῆναι, γιὰ ΚΡΥΣΑΕΤΟ Ἡ ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΞΟ.

| Α' — 669 |

Δακόκτω γενικὰς τὴν ἀλληλογραφίκ κτλ. Δὸν Ζουάν, στενός κορφὲς μου ἔγεινες. Τὸ κατάλαβες, κ. Ντίνο Μαυρίδη;

ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

| Α' — 670 |

Πρωτομαίνοντας στὸ Διαπλασόκοσμο χαιρετῶ ὅλους-ες, ἰδιαιτέρως Περιπλοκάδα καὶ Ἀνθισμένην Τριανταφυλλιάν. Ἐπίσης μὲ ὅλους ἐς ἀλληλογραφῶ. Δ/σις: Πάνον Παπαστασιάτην, μαθητὴν Γυμνασίου. Μοναστήριον Τριφυλίας, διά: **Ὕμνον τῆς Δευτεριᾶς**

| Α' — 671 |

«ΔΥΑΝΔΡΙΑ», μανάδηδες εἶσθε καὶ κάνετε σεφτὲ ἀποκαλύπτοντας ἐμᾶς; Ἂν μ' ἐρωτοῦσατε θὰ σᾶς τὸ ἔλεγα. **ΥΒΟΝΗ**

| Α' — 572 |

Μὲ μυρτιὲς καὶ μυρμήγκα τριαντάφυλλα φαίνομε τὴν γιορτοῦλα τῆς ἀγαπημένης μας **Μελαγχολικῆς Ὑπάρξεως Μασκώτ, Ἱππότης Δεγκριὲ**

| Α' — 673 |

Ἀνταλλάσσω κάρτες, Μ. Μυστικά, ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους καὶ ὅλες. Δ/σις: Mlle Euphy Grimaldy, Agha Hamam, Kulhan Sokak. App. Suruplan No 1. Péra, Constantinople. **ΘΑΛΑΝΤΗ**

| Α' — 674 |

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ

Παραιτηθεῖσης τῆς Κυβερνήσεως Μανομάχου, σχηματίσθη νέα ὡς ἑξῆς:
Πρωθυπουργὸς: **Μιχαὴλ Παφλαγών**
Ὑπουργ. Ἐξωτ: **Ρωμανὸς Ἀργυρὸς**
» Ἐσωτερ.: **Ρωμανὸς Β'**
» Οἰκον.: **Κων. Πορφυρογέννητος**
» Στρατ.: **Νικηφόρος Οὐρανὸς**
» Ἀποικ.: **Νικηφόρος Φωκᾶς**
Δ/τὴς Πολιτ. Γραφείου Κων/τῖνος Η'

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟν ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Πρωτότυπος Διαγωνισμὸς: «Ποῖα νομίζετε ὅτι εἶναι τὰ 10 πρῶτα ψευδώνυμα ποὺ θὰ ἐπιτύχουν στὸ δημοψήφισμα τοῦ 1929 καὶ ποιὸ τὸ καλλίτερο γιὰ τὸν 1930 τὸ ὁποῖον θὰ ὑποστηριχθῇ ἀπὸ μᾶς μὲ 250 ψήφους»; 7 πρωτότυπα βραβεῖα Προθεσμία: 10 Νοεμβρίου. Συμμετοχὴ πεντάδραχμος, Δ/σις (Α' — 244).

Ὁ ὑπουργὸς: **ΡΩΜΑΝΟΣ Β'**

| Α' — 675 |

Διαγωνισμὸς Γραμματοσήμων, συμμετοχὴ δίδραχμος, προθεσμία μηνιαία, βραβεῖα τρία, Μαρίαν Μπουρνέλου Ἡράκλειον Κρήτης

| Α' — 676 |

Λίτσα, ἔγραψα στὴ Δ/ση: ποὺ μοῦδωσες; Ἀπάντηση δὲν ἔλαβα. Ἀλλάζουμε τετράδια; **Γ.**

| Α' — 677 |

Ἐπειδὴ πρόκειται ν' ἀλλάξω διαμονήν, διὰ τοῦτο ἀναμένετε νεωτέραν μου Δ/σιν διὰ νὰ μοῦ γράφετε.

Ἀτταβύριος

| Α' — 570 |

Ἀλληλογραφῶ ἀνταλλάσσων Μ. Μυστικὰ καὶ τοπεῖα μὲ ὅλους-ες. Ἀτταβύριε, εὐχαριστῶ. Δ/σις Γιώργος Φασουλαρίδης, Νίσυρος (Αἰγαῖος). **Πελυβότης**

| Α' — 679 |

Ναπολέων, ποῦ εἶναι ἡ Διαπλασιακὴ βεβαίωσις; Σὲ συλλυποῦμαι, νέε μου!!

ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι